INFORMAČNÁ PRÍRUČKA PRE ŽIADATEĽOV O PODPORU PRE VYBRANÉ NEPROJEKTOVÉ OPATRENIA PRV SR 2014 - 2020

apríl 2015

OBSAH

Úvod 3

1. Cieľ a zameranie príručky 4

2. Porovnanie neprojektových opatrení PRV SR 2007 – 2013 a PRV SR 2014 - 2020 4

Krok 1.

3. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O NEPROJEKTOVÝCH OPATRENIACH 7

3.1 Opatrenie: Agroenvironmentálno-klimatické opatrenie 7

3.2 Opatrenie: Ekologické poľnohospodárstvo 8

3.3 Opatrenie: Dobré životné podmienky zvierat 8

Krok 2.

4. VŠEOBECNÉ PODMIENKY ZÁVÄZKOV NEPROJEKTOVÝCH OPATRENÍ 9

Pravidlá krížového plnenia, Udržiavanie poľnohospodárskej pôdy v stave vhodnom na pastvu alebo pestovanie, Trvanie záväzku, Aktívny poľnohospodár, Vyššia moc a mimoriadne okolnosti, Doložka o revízii záväzku, Zmena počtu hektárov v záväzku, Prevod záväzku, Opatrenia vo verejnom záujme, Minimálne požiadavky na používanie prípravkov na ochranu rastlín, Minimálne požiadavky na používanie hnojív.

Krok 3.

5. OSOBITNÉ PODMIENKY JEDNOTLIVÝCH NEPROJEKTOVÝCH OPATRENÍ 14

5.1 Opatrenie: Agroenvironmentálno-klimatické opatrenie 14

Osobitné podmienky v operácii Integrovaná ochrana v ovocinárstve 18

Osobitné podmienky v operácii Integrovaná ochrana vo vinohradníctve 20

Osobitné podmienky v operácii Integrovaná ochrana v zeleninárstve 22

Osobitné podmienky v operácii Multifunkčné okraje polí - biopásy na ornej pôde 25

Osobitné podmienky v operácii Ochrana biotopov poloprírodných a prírodných trávnych porastov 26

Osobitné podmienky v operácii Ochrana biotopu sysľa pasienkového 27

Osobitné podmienky v operácii Ochrana biotopu dropa fúzatého 28

Osobitné podmienky v operácii Ochrana vodných zdrojov – CHVO Žitný ostrov 29

Osobitné podmienky v operácii Chov a udržanie ohrozených druhov zvierat 30

5.2 Opatrenie: Ekologické poľnohospodárstvo 31

5.3 Opatrenie: Dobré životné podmienky zvierat 33

Osobitné podmienky v operácii Zlepšenie starostlivosti o dojnice 34

Osobitné podmienky v operácii Zlepšenie ustajňovacích podmienok výkrmových ošípaných 35

Osobitné podmienky v operácii Zlepšeniwe životných podmienok prasníc a prasiatok po narodení 35

Osobitné podmienky v operácii Zlepšenie životných podmienok v chove hydiny 36

Krok 4

6. PRAKTICKÉ INFORMÁCIE K ŽIADOSTIAM O POSKYTNUTIE PODPORY 37

Predkladanie žiadostí 37

Identifikačný systém pre poľnohospodárske parcely (LPIS) 38

Administrovanie žiadostí 39

Overovanie podmienok na poskytnutie podpory 39

Rozhodnutie o žiadosti 40

7. Prehľad základných dokumentov EÚ a SR 41

8. Užitočné odkazy 41

Prílohy 42

ÚVOD

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (MPRV SR) ako riadiaci orgán vypracovalo v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 1305/2013 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005 Program rozvoja vidieka SR na obdobie rokov 2014 – 2020 (PRV SR 2014 – 2020). Podporné opatrenia v rámci rozvoja vidieka predstavujú druhý pilier spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) a tvoria tak doplnok k priamym platbám prvého piliera SPP. Tento základný programový dokument bol vypracovaný na základe analýzy celkového stavu Slovenskej republiky v spolupráci so širokou základňou partnerov, ktorí sa podieľali na identifikácii cieľov, potrieb, rizík a opatrení potrebných na zlepšenie slovenského vidieka, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva. Zároveň podľa uzatvorenej partnerskej dohody zabezpečuje súlad s inými štrukturálnymi investičnými fondmi v oblasti štrukturálnych investícií financovaných z prostriedkov EÚ.

Na spolufinancovaní opatrení programu sa podľa platných pravidiel okrem EÚ určeným percentom podieľa aj štátny rozpočet SR a prijímatelia podpôr. Otvorila sa tak aj pre záujemcov zo SR možnosť čerpať finančné prostriedky z EPFRV podľa jednotlivých oblastí zamerania a cieľov programu počas 7-ročného obdobia v celkovej výške vyše 2 079 mil. Eur.

Základné kompetencie v oblasti poskytovania podpôr v pôdohospodárstve v rámci programu rozvoja v SR definuje zákon č. 543/2007 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy pri poskytovaní podpory v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka v zn. n. p. Riadiacim orgánom pre PRV SR 2014 – 2020 je MPRV SR, samotné administrovanie podpôr zabezpečuje a vykonáva Pôdohospodárska platobná agentúra (platobná agentúra) prostredníctvom svojich útvarov na ústredí v Bratislave a sieťou 17 regionálnych pracovísk.

Autori

UPOZORNENIE: V čase prípravy príručky je návrh nariadenia vlády SR, ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami rozvoja vidieka v legislatívnom procese s predpokladom nadobudnutia účinnosti od 15. apríla 2015. Príručka je vydávaná v časovom predstihu, aby bola k dispozícii už v období predkladania žiadostí o podporu na rok 2015. Z tohto dôvodu upozorňujeme, že právne záväzné bude znenie podmienok schválených vládou SR po zverejnení nariadenia v Zbierke zákonov SR.

Ďalej dávame do pozornosti, že sadzby platieb pre jednotlivé podpory uvedené v príručke sú čerpané z PRV SR 2014 – 2020. V zmysle pripravovaného nariadenia vlády sa sadzby platieb oznamujú vo Vestníku MPRV SR.

1. CIEĽ A ZAMERANIE PRÍRUČKY

PRV SR 2014 – 2020 sa zameriava na šesť priorít rozvoja vidieka, pre dosiahnutie ktorých sú vypracované jednotlivé opatrenia. Cieľom tejto príručky je oboznámiť potenciálnych záujemcov s možnosťami získania finančných prostriedkov z EPFRV v rámci vybraných tzv. neprojektových opatrení programu, t. j. opatrení, u ktorých je potrebné predložiť na platobnú agentúru žiadosť o podporu na predpísanom formulári v termíne určenom platobnou agentúrou.

Ide o tieto vybrané neprojektové opatrenia vzťahujúce sa k užívanej poľnohospodárskej pôde a chovu vybraných druhov, plemien a kategórií hospodárskych zvierat:

Opatrenie - M10
Agroenvironmentálno-klimatické opatrenie

Opatrenie - M11
Ekologické poľnohospodárstvo

Opatrenie - M14
Dobré životné podmienky zvierat

Cieľom príručky je poskytnúť základné informácie o jednotlivých typoch vybraných neprojektových opatrení a ich operácií, o tom, kto je oprávnenou osobou na získanie podpory, aké podmienky záväzkov je prijímateľ povinný plniť, akým spôsobom prebieha posudzovanie žiadostí a pod. Podporu na neprojektové opatrenia z programu v zmysle platnej legislatívy EÚ je možné poskytnúť len na záväzky, ktoré sú svojou kvalitou nad tzv. baseline, t. j. nad základnou úrovňou podmienok. Preto príručka zároveň obsahuje aj základné podmienky, ktoré je povinný prijímateľ dodržiavať vrátane pravidiel krížového plnenia. Súčasťou príručky je aj prehľad súvisiacej platnej legislatívy EÚ a SR a užitočných odkazov.

2. POROVNANIE NEPROJEKTOVÝCH OPATRENÍ PRV SR 2007 – 2013 A PRV SR 2014 - 2020

Dňa 1. mája 2004 Slovenská republika úspešne zavŕšila predvstupové rokovania a vstupom do Európskej únie sa stala rovnocenným partnerom ostatným členským krajinám EÚ. V nadväznosti na predvstupový nástroj finančnej pomoci program SAPARD, bol následne schválený Program rozvoja vidieka 2004 – 2006 a od roku 2007 Program rozvoja vidieka SR 2007 – 2013. Vzhľadom na zložité politické rokovania o úlohách a postavení I. a II. piliera v rámci reformy Spoločnej poľnohospodárskej politiky došlo k časovému posunu prijímania základnej európskej legislatívy. Na základe toho umožnila EÚ členským štátom v prechodnom roku 2014 pokračovať v čerpaní finančných prostriedkov z EPFRV na základe podmienok opatrení PRV 2007 – 2013.

Aktuálne platný PRV SR 2014 – 2020 schválila Európska komisia dňa 13. februára 2015. Tento program je tak v poradí už tretím programom, ktorý od vstupu SR do EÚ určuje možnosti čerpania finančných prostriedkov z EPFRV na rozvoj slovenského poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a vidieka od vstupu Slovenskej republiky do EÚ. S cieľom účinnejšieho smerovania finančných prostriedkov z EPFRV s ohľadom na ciele a priority, ktoré identifikovala SR, došlo aj k úprave vybraných neprojektových opatrení a operácií oproti predchádzajúcemu programu.

V tabuľke uvádzame stručné zhrnutie a porovnanie vybraných opatrení a podopatrení Osi 2 PRV SR 2007 – 2013 a vybraných neprojektových opatrení, podopatrení a operácií PRV SR 2014 – 2020:

PRV SR 2007 - 2013		PRV SR 2014 - 2020	
opatrenie	podopatrenie	opatrenie	podopatrenie/operácia
Agroenvironmentálne opatrenie	**základná podpora**	Agroenvironmentálo-klimatické opatrenie	x
	na ornej pôde		x
	na trvalých trávnych porastoch		x
	integrovaná produkcia		integrovaná produkcia vo vinohradníctve
	vo vinohradníctve		
	v ovocinárstve		integrovaná produkcia v ovocinárstve
	v zeleninárstve		integrovaná produkcia v zeleninárstve
	ekologické poľnohospodárstvo		*pozn. - samostatné opatrenie*
	na ornej pôde		
	pri pestovaní zeleniny, liečivých, koreninových a aromatických rastlín		
	v ovocných sadoch		
	vo vinohradníctve		
	na trvalých trávnych porastoch		
	ochrana proti erózii		x
	na ornej pôde stabilizačným osevným postupom		x
	na ornej pôde vytvorením parcely s prijateľnou veľkosťou		x
	vo vinohradoch		x
	v ovocných sadoch		x
	zatrávňovanie ornej pôd		x
	x		multifunkčné okraje polí - biopásy na ornej pôde
	ochrana vybraných biotopov trávnych porastov		ochrana biotopov poloprírodných a prírodných trávnych porastov
	ochrana biotopov vybraných druhov vtákov		x
	x		ochrana biotopu sysľa pasienkového
	x		ochrana biotopu dropa fúzatého
	x		ochrana vodných zdrojov - CHVO Žitný ostrov
	chov a udržanie ohrozených druhov zvierat		chov a udržanie ohrozených druhov zvierat
	pozn. v PRV SR 2007 - 2013 súčasť Agroenvironmentálneho opatrenia	Ekologické poľnohospodárstvo	platby na prechod na postupy a metódy ekologického poľnohospodárstva
			platby na udržanie ekologického poľnohospodárstva
Opatrenie životné podmienky zvierat	**zlepšenie životných podmienok v chove hydiny**	Opatrenie dobré životné podmienky zvierat	zlepšenie životných podmienok v chove hydiny
	zlepšenie životných podmienok v chove hovädzieho dobytka		zlepšenie starostlivosti o dojnice
	zlepšenie prirodzeného správania zvierat		
	voľným chovom ustajnených dojníc		
	maštaľným výkrmom dobytka		
	zlepšenie prirodzeného materského správania dojníc		
	zlepšenie životných podmienok v chove ošípaných		zlepšenie ustajňovacích podmienok výkrmových ošípaných
	x		zlepšenie životných podmienok prasníc a prasiatok po narodení
	zlepšenie životných podmienok v chove oviec		x

Z dôvodu zmien v SPP už **nemôže byť** v rámci agroenvironmentálneho opatrenia podporované podopatrenie **stabilizačný osevný postup**, ktorý sa ako diverzifikácia plodín na ornej pôde stáva jedným z postupov pre plnenie ekologizačnej zložky priamych platieb I. piliera SPP. Rovnako **nie je možné** podporovať podopatrenie **ochrana biotopov vybraných druhov vtákov**, pretože podmienky nerušenia vtákov a ich hniezdnych stanovíšť na ornej pôde a trvalých trávnych porastoch sú ako požiadavky hospodárenia súčasťou **pravidiel krížového plnenia** a tvoria tak **tzv. baseline pre opatrenia programu rozvoja vidieka.**

Z uvedeného prehľadu je zrejmé, že v novom programovom období rokov 2014 – 2020 sa budú v rámci agroenvironmentálno-klimatického opatrenia podporovať operácie s vyššou kvalitou záväzkov, záväzky viac cielené na **ochranu konkrétnych biotopov** (biotopu sysľa pasienkového, dropa fúzatého) a zavádzajú sa operácie na **zlepšenie biodiverzity** (napr. multifunkčné okraje polí - biopásy na ornej pôde). Pre účinnejšiu ochranu podzemných vôd pred negatívnymi vplyvmi z intenzívnej poľnohospodárskej činnosti sa zavádza nová operácia Ochrana vodných zdrojov v Chránenej vodohospodárskej oblasti Žitný ostrov. Opäť bude podporovaných všetkých **7 vybraných biotopov trávnych porastov** v rovnakom rozsahu ako v PRV SR 2007 – 2013 *(A teplo a suchomilné trvalé trávne porasty, B mezofilné trvalé trávne porasty, C horské kosné lúky, D vlhkomilné porasty nižších plôch, E nížinné aluviálne lúky, F vlhkomilné porasty vyšších polôh, slatinné a bezkolencové lúky, G vysokohorské trávne porasty)*. Zároveň bude podporovaná aj integrovaná produkcia vo vinohradníctve, ovocinárstve a zeleninárstve s pestovaním poľnohospodárskych produktov špeciálnymi postupmi s používaním určených prípravkov na ochranu rastlín, pod zvýšenou kontrolou pôdy a jednotlivých produktov na ťažké kovy a iné rizikové látky. Tento regulovaný systém pestovania sa osvedčil aj v predchádzajúcom období a vzhľadom na jeho prínosy k udržateľnému životnému prostrediu a výrobou produktov so zníženým obsahom nežiadúcich látok je záujem na pokračovaní v podpore aj v novom programe, dochádza však k zmene resp. úprave niektorých podmienok záväzku (napr. jahody sa pre účely podpory zaraďujú pod integrovanú produkciu v zeleninárstve).

Chov a udržanie ohrozených druhov zvierat bude rovnako zameraný na udržanie plemien vybraných ohrozených druhov hospodárskych zvierat s tým, že predmetom podpory sú opäť rovnaké plemená hovädzieho dobytka (*slovenský pinzgauský dobytok*) a koní (*slovenský teplokrvník, Hucul, Furioso, Nonius, slovenský športový pony, Lipican, Shagya-arab, a Norik muránskeho typu*). U oviec sa okrem plemena *valaška pôvodná* rozširuje podpora aj na zvieratá plemena *askánske merino* a u kôz sa okrem plemena *biela krátkosrstá koza* bude podporovať aj plemeno *hnedá krátkosrstá koza.* Z podpory **je vylúčená hydina**, čiže žiadne plemená hydiny nie sú v novom programe v rámci agroenvironmentálno-klimatického opatrenia podporované.

V súlade s európskymi pravidlami je **ekologické poľnohospodárstvo samostatným opatrením** v podobnom rozsahu podporovaných kultúr a plodín ako v programe PRV SR 2007 – 2013. Podporované budú plodiny na ornej pôde, osobitne aj zelenina, liečivé rastliny, koreninové rastliny a aromatické rastliny, zemiaky, ovocné sady intenzívne (*s rozdielnou sadzbou pre ovocné sady mladé a rodiace*), ovocné sady ostatné, vinohrady (*s rozdielnou sadzbou pre vinohrady mladé a rodiace*) a trvalé trávne porasty. Rozdielom je, že v novom PRV SR 2014 – 2020 už nebudú rôzne výšky podpory v období prechodu na ekologické poľnohospodárstvo (tzv. obdobie konverzie) a v ekologickom poľnohospodárstve, čiže budú platiť rovnaké sadzby podpory. Zároveň sa zavádza obmedzenie, že nie je možné v rámci ekologického poľnohospodárstva podporovať rastlinné produkty, ktoré sú pestované na iné využitie ako na výrobu produktov pre ľudskú výživu alebo na kŕmne účely (čiže ide napríklad na využitie na bioplyn, biopalivá, kúrenie, na výrobu peliet).

V rámci **opatrenia dobré životné podmienky zvierat** dochádza k najväčšej zmene oproti PRV SR 2007 – 2013, ktorá spočíva v tom, že **päťročné záväzky sú nahradené záväzkami jednoročnými.** Týmto majú poľnohospodári možnosť reagovať na podmienky trhu a prispôsobiť každoročne svoje žiadosti reálnemu stavu v živočíšnej výrobe, čo by malo prispieť k lepšiemu čerpaniu finančných prostriedkov na toto opatrenie. Zároveň došlo k úprave podmienok záväzkov v jednotlivých operáciách týkajúcich sa chovu hydiny, hovädzieho dobytka (len dojnice) a ošípaných, pričom z podpory je vylúčený chov oviec.

3. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O NEPROJEKTOVÝCH OPATRENIACH

Vybrané neprojektové opatrenia PRV SR 2014 – 2020 majú za cieľ prispieť **k dvom prioritám**, pričom **priorita č. 4 - obnova, zachovanie a posilnenie ekosystémov, ktoré súvisia s poľnohospodárstvom a lesným hospodárstvom je hlavnou prioritou programu.** Svedčí o tom aj najväčší objem vyčlenených verejných príspevkov na celé obdobie programu vo výške cca 896 mil. Eur. V rámci tejto priority sú zahrnuté tieto vybrané neprojektové opatrenia:

3.1 – AGROENVIRONMENTÁLNO-KLIMATICKÉ OPATRENIE (M10)

Počas PRV SR 2014 – 2020 sú na realizáciu opatrenia plánované verejné prostriedky v celkovej výške 143,75 mil. Eur. Záväzky určené v súlade s článkom 28 NEPR č. 1305/2013 majú za cieľ prispieť k zlepšeniu biodiverzity, k zníženiu poškodzovania pôdy a vodných zdrojov obmedzením používania hnojív a prípravkov na ochranu rastlín, realizáciou vybraných agrotechnických postupov tiež k ochrane pôdy proti erózii ako aj k zachovaniu rôznorodosti plemien ohrozených druhov hospodárskych zvierat. Jednotlivé operácie zároveň pomáhajú zabraňovať zhoršovaniu prírodného prostredia v dôsledku klimatických zmien, znižujú tvorbu skleníkových plynov, napomáhajú zvyšovať obsah humusu v pôde a tým viazanie uhlíka v pôde a zvyšujú schopnosť pôdy zadržiavať vodu. Do podpory sú zaradené tieto **operácie:**

- **Integrovaná produkcia v ovocinárstve**
- **Integrovaná produkcia v zeleninárstve**
- **Integrovaná produkcia vo vinohradníctve**
- **Multifunkčné okraje polí - biopásy na ornej pôde**
- **Ochrana biotopov poloprírodných a prírodných trávnych porastov**
- **Ochrana biotopu sysľa pasienkového**
- **Ochrana biotopu dropa fúzatého**
- **Ochrana vodných zdrojov – CHVO Žitný ostrov**
- **Chov a udržanie ohrozených druhov zvierat**

Je nevyhnutné, aby farmári okrem základných povinností tvoriacich tzv. baseline ovládali aj podmienky pre realizáciu poľnohospodárskych činností podľa príslušných operácií agroenvironmentálno-klimatického opatrenia. Z tohto dôvodu sa kladie dôraz na vzdelávanie farmárov a to formou povinného absolvovania komplexného školiaceho kurzu ako aj využívaním služieb poradcov v rámci poľnohospodárskeho poradenského systému.

Oprávnenými prijímateľmi podpory sú fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe.

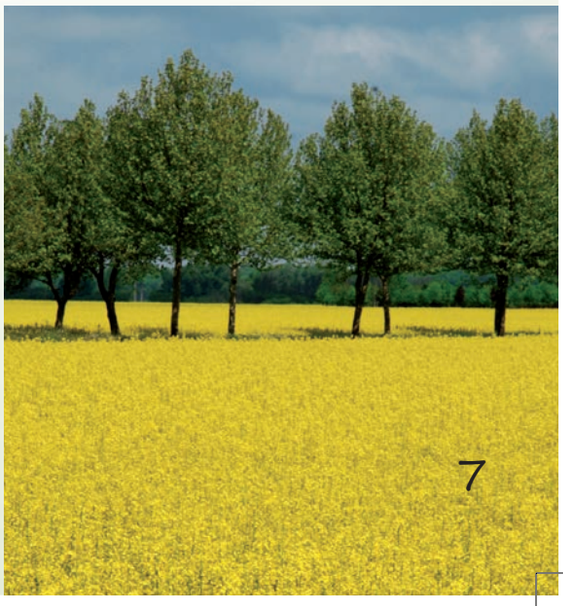

Platby na jednotlivé operácie sú určené na kompenzáciu nákladov, ktoré farmárom vzniknú v dôsledku obmedzených postupov hospodárenia nad rámec bežného obhospodarovania poľnohospodárskej pôdy a chovom čistokrvných jedincov vybraných miestnych plemien ohrozených druhov zvierat.

Všetky operácie v rámci agroenvironmentálno-klimatického opatrenia majú charakter **5-ročného záväzku s možnosťou ich predĺženia.**

3.2 EKOLOGICKÉ POĽNOHOSPODÁRSTVO (M11)

Podpora na opatrenie ekologické poľnohospodárstvo sa v zmysle článku 29 NEPR č. 1305/2013 **vzťahuje na poľnohospodárov, ktorí hospodária v súlade s nariadením Rady (ES) č. 834/2007, nariadením Komisie (ES) č. 889/2008 a zákonom č. 189/2009 Z. z. o ekologickej poľnohospodárskej výrobe.** Na realizáciu opatrenia je počas PRV SR 2014 – 2020 vyčlenených celkovo 90 mil. Eur verejných prostriedkov.

Ekologické poľnohospodárstvo prispieva k ochrane a udržiavaniu zdravého prírodného prostredia, napomáha k dobrému stavu pôdy, zamedzuje znečisťovaniu povrchových a podzemných vôd a zvýšeným nárokom na manuálnu ľudskú prácu prispieva aj k zachovaniu zamestnanosti vo vidieckych oblastiach, čím znižuje vyľudňovanie vidieka. Cieľom opatrenia je využívať také poľnohospodárske postupy uprednostňujúce kvalitu produkcie nad kvantitou, ktoré povedú rozširovaním výroby a spracovania bioproduktov na produkty a potraviny pre ľudskú výživu k obohateniu domáceho trhu.

<u>Oprávnenými prijímateľmi</u> podpory sú fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe a ich združenia plniace požiadavky aktívneho poľnohospodára podľa § 3 nariadenia vlády SR č. 342/2014 Z. z., ktorým sa ustanovujú podmienky poskytovania podpory v poľnohospodárstve v súvislosti so schémami oddelených priamych platieb.

Podpora sa udeľuje len na záväzky nad tzv. baseline, pričom zahŕňa podporu na podopatrenia:

1. **Platby na prechod na postupy a metódy ekologického poľnohospodárstva**
2. **Platby na udržanie ekologického poľnohospodárstva**

Platby na ekologické poľnohospodárstvo s**ú rovnaké v oboch operáciách**, pričom sú určené na kompenzáciu straty na produkcii a dodatočných nákladov potrebných pre realizáciu opatrenia v porovnaní s konvenčným poľnohospodárstvom.

Obdobie záväzku je päť rokov, pričom po skončení obdobia konverzie pokračuje trvanie záväzku v zostávajúcich rokoch 5-ročného záväzku s možnosťou predĺženia o 1 rok.

3.3 DOBRÉ ŽIVOTNÉ PODMIENKY ZVIERAT (M14)

Ďalšie opatrenie M 14 - Dobré životné podmienky zvierat s celkovou výškou plánovaných verejných prostriedkov 108 mil. Eur je súčasťou **priority č. 3: podpora organizácie potravinového reťazca vrátane spracovania poľnohospodárskych výrobkov a ich uvádzanie na trh, dobrých životných podmienok zvierat a riadenia rizík v poľnohospodárstve.**

Záväzky opatrenia sú v zmysle článku 33 NEPR č. 1305/2013 stanovené nad rámec príslušných povinných štandardov a bežnej chovateľskej praxe. Smerujú k zabezpečeniu lepšej pohody zvierat, zníženiu agresivity zvierat a zabráneniu rizika náhodného úmrtia oproti chovom v bežných podmienkach a to napríklad zväčšením chovnej plochy, dodatočnou starostlivosťou, dodržiavaním určeného obdobia chovu.

Oprávnenými prijímateľmi podpory sú fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe spĺňajúce definíciu aktívneho poľnohospodára podľa § 3 nariadenia vlády SR č. 342/2014 Z. z.

Vzhľadom na identifikované potreby sa zlepšenie životných podmienok zvierat prostredníctvom zväčšenia ložnej plochy a chovných priestorov sústreďuje na chov dojníc, hydiny a ošípaných. Okrem toho pri ošípaných sa podpora vzťahuje aj na lepšiu starostlivosť o prasiatka po narodení a zlepšenie zdravotného stavu prasníc. Ide o tieto operácie:

- **Zlepšenie starostlivosti o dojnice**
- **Zlepšenie ustajňovacích podmienok výkrmových ošípaných**
- **Zlepšenie životných podmienok prasníc a prasiatok po narodení**
- **Zlepšenie životných podmienok v chove hydiny**

Podpora je určená na kompenzáciu nákladov a ušlého príjmu, ktoré farmárovi vzniknú zavedením nových chovných postupov.

Všetky operácie v rámci tohto opatrenia sú založené **na jednoročných záväzkoch**, ktoré je možné **opakovať počas programového obdobia šiestich rokov.**

Možnosti kombinovať jednotlivé **operácie uvedených neprojektových opatrení** sú uvedené v **prílohe č. 1.**

4. VŠEOBECNÉ PODMIENKY ZÁVÄZKOV NEPROJEKTOVÝCH OPATRENÍ

Podľa PRV SR 2014 – 2020 platia pre prijímateľa podpory neprojektových opatrení tieto všeobecné podmienky záväzkov:

4.1 PRAVIDLÁ KRÍŽOVÉHO PLNENIA

Prijímateľ podpory je povinný dodržiavať pravidlá krížového plnenia v zmysle nariadenia vlády SR č. 342/2014 Z. z. Tieto pravidlá obsahujú požiadavky hospodárenia a dobré poľnohospodárske a environmentálne podmienky v oblastiach:

a. **životné prostredie, zmena klímy a dobrý poľnohospodársky stav pôdy,**
b. **verejné zdravie a zdravie zvierat a rastlín,**
c. **dobré životné podmienky zvierat.**

Prehľad pravidiel je uvedený v **prílohe č. 2** príručky, pričom podrobnejšie vysvetlenie k jednotlivým podmienkam obsahuje Usmernenie MPRV SR k nariadeniu vlády SR č. 342/2014 Z. z.

Pravidlá krížového plnenia na roky 2015 a 2016 zahŕňajú aj zachovávanie trvalých pasienkov: **platí zákaz zmeny druhu poľnohospodárskej plochy trvalý trávny porast na ornú pôdu** k dátumu podľa osobitného predpisu (1. máj 2004) na súvislej časti pozemku v diele pôdneho bloku **na výmere 0,3 ha a viac.**

4.2 UDRŽIAVANIE POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY V STAVE VHODNOM NA PASTVU ALEBO PESTOVANIE

Prijímateľ podpory na agroenvironmentálno-klimatické opatrenie (okrem operácie Chov a udržanie ohrozených druhov zvierat) je povinný udržiavať poľnohospodárske plochy v stave vhodnom na pastvu alebo pestovanie v zmysle § 5 nariadenia vlády SR č. 342/2014 Z. z.

Konkrétne pre plochy **ornej pôdy** to znamená, že:

a. obrábaná na pestovanie plodín **musí byť obhospodarovaná v súlade** s agrotechnickou praxou a výrobným zameraním prijímateľa,

b. vhodná na pestovanie plodín, ale ležiaca úhorom, **musí byť obhospodarovaná**, pričom obhospodarovaním sa na účely tohto písmena rozumie najmä zabránenie rozširovaniu samonáletov drevín, odstraňovanie inváznych druhov rastlín a húževnatých burín.

Pre plochy trvalých trávnych porastov to znamená **udržiavať všetky plochy kosením, spásaním** a **doplnkovo aj mulčovaním** podľa nadmorskej výšky a v týchto termínoch:

Nadmorská výška (m n. m.)	Prvú operáciu na plochách trvalých trávnych porastov (pasenie, kosenie alebo mulčovanie*) vykonať najneskôr do:	
	pasenie	kosenie
0 – 400	1.6.	22.6.
401 – 600	8.6.	8.7.
601 – 800	9.7.	29.7.
nad 800	15.7.	8.8.

Poznámka:
** doplnkovosť mulčovania spočíva v tom, že každý pozemok musí byť obhospodarovaný kosením alebo pasením ako základnou technológiou a mulčovanie je akceptované iba ako doplnková činnosť, po vykonaní, prípadne pred vykonaním hlavnej operácie. Hlavná operácia musí byť vykonaná najneskôr v termínoch uvedených v tabuľke. (zdroj: príloha č. 4 k nariadeniu vlády SR č. 342/2014 Z. z.)*

Zároveň je prijímateľ **povinný najneskôr do 14 dní po vykonaní kosby odstrániť pokosenú hmotu.** Tieto podmienky sa **nevzťahujú** na plochy trvalých trávnych porastov, na ktorých je určený spôsob obhospodarovania podľa osobitného predpisu (napr. § 13 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v zn. n. p.).

Pre plochy s **trvalými plodinami** to znamená **zabezpečiť ich obhospodarovanie**, pričom obhospodarovaním sa rozumie najmä **viditeľné ošetrovanie výsadby a medziradia** v súlade s agrotechnickou praxou a výrobným zameraním prijímateľa.

Zároveň prijímateľ podpory je povinný **nevstupovať** na plochy ornej pôdy, trvalých trávnych porastov a trvalých plodín v čase, **keď môže dôjsť k jej zhutňovaniu a rozbahneniu.** Táto podmienka však neplatí len na čas nevyhnutne potrebný na zber plodín v súlade s agrotechnickou praxou a výrobným zameraním žiadateľa.

4.3 TRVANIE ZÁVÄZKU

Prijímateľ podpory na **agroenvironmentálno-klimatické** opatrenie a opatrenie **ekologické poľnohospodárstvo** je povinný prijať a plniť podmienky záväzku opatrenia, do ktorého dobrovoľne vstupuje, počas stanovenej doby **5 rokov od vstupu do záväzku.** Po uplynutí počiatočného 5-ročného obdobia môže riadiaci orgán MPRV SR rozhodnúť o **predĺžení záväzku** podľa disponibilných finančných prostriedkov.

Prijímateľ podpory na opatrenie **životné podmienky zvierat** je povinný prijať a plniť podmienky záväzku opatrenia, do ktorého dobrovoľne vstupuje, počas stanovenej **doby jedného roka**, pričom môže o podporu žiadať opakovane v priebehu programového obdobia.

4.4 AKTÍVNY POĽNOHOSPODÁR

Pri opatrení **ekologické poľnohospodárstvo** a opatrenie **dobré životné podmienky zvierat** musí byť prijímateľ podpory **aktívnym poľnohospodárom** v zmysle § 3 nariadenia vlády č. 342/2014 Z. z.

Za **aktívneho poľnohospodára** sa **nepovažuje** žiadateľ, ktorého poľnohospodárska plocha je prevažne plocha **prirodzene ponechaná** v stave vhodnom na pastvu a na ktorej súčasne nespĺňa podmienky minimálnej činnosti podľa § 6 nariadenia vlády SR č. 342/2014 Z. z. **Plochou prirodzene ponechanou v stave vhodnom na pastvu** je plocha s **nadmorskou výškou nad 1350 m. n. m.** a **svahovitosťou nad 25°.** Žiadateľ sa považuje za držiteľa poľnohospodárskych plôch, ktoré sú prevažne plochami prirodzene ponechanými v stave vhodnom na pastvu, ak takéto plochy predstavujú viac než 50 % celej poľnohospodárskej plochy, na ktorú žiada o platby. **Minimálnou činnosťou** je podľa § 6 nariadenia vlády SR č. 342/2014 Z. z. na poľnohospodárskej ploche prirodzene ponechanej v stave vhodnom na pastvu s kultúrou trvalý trávny porast **povinnosť žiadateľa trvalo zabezpečovať** jej **udržiavanie**; udržiavaním plochy sa rozumie **činnosť, ktorá zabráni rozširovaniu samonáletov drevín, inváznych druhov rastlín a húževnatých burín.**

Rovnako definíciu aktívneho poľnohospodára **nespĺňa žiadateľ,** ktorý prevádzkuje letiská, vodárne, trvalé športoviská alebo rekreačné plochy, alebo ktorý poskytuje železničné služby alebo realitné služby. Uvedené sa **nevzťahuje na žiadateľa**, ktorý preukáže:

- že ročná výška priamych platieb je **aspoň 5 % celkových príjmov,** ktoré získal z nepoľnohospodárskych činností za posledné účtovné obdobie, za ktoré je takýto dôkaz k dispozícii
- **že celá určená poľnohospodárska plocha** predstavuje **aspoň 28 ha**, alebo
- **že najmenej 75 %** z predmetu podnikania alebo činností zapísaných v obchodnom registri alebo inej obdobnej evidencii je poľnohospodárskou činnosťou.

4.5 VYŠŠIA MOC A MIMORIADNE OKOLNOSTI

Podľa článku 47 ods. 4 NEPR č. 1305/2013 sa vrátenie prijatej pomoci od prijímateľa nevyžaduje v prípadoch vyššej moci a za výnimočných okolností uvedených v článku 2 NEPR č. 1306/2013, za ktoré sa považuje:

a. úmrtie prijímateľa;
b. dlhodobá pracovná neschopnosť prijímateľa;
c. závažná prírodná katastrofa, ktorá vážne postihla podnik;
d. náhodné zničenie budov podniku vyhradených pre hospodárske zvieratá;
e. epizootické alebo rastlinné ochorenie, ktoré postihlo všetky hospodárske zvieratá alebo plodiny prijímateľa alebo časť z nich;
f. vyvlastnenie celého podniku alebo jeho veľkej časti, ak sa uvedené vyvlastnenie nedalo predpokladať v deň podania žiadosti.

Za prípad **vyššej moci** sa považuje aj **rozhodnutie o navrátení pozemku** napríklad v zmysle zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v zn. n. p., zákona č. 403/1990 Zb. o zmiernení následkov niektorých majetkových krívd v zn. n. p., zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách v zn. n. p., zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v zn. n. p., zákona č. 319/1991 Zb. o zmiernení niektorých nemajetkových a iných krívd a o pôsobnosti orgánov štátnej správy SR v oblasti mimosúdnych rehabilitácií v zn. n. p., zákona č. 282/1993 Z. z. o zmiernení niektorých majetkových krívd spôsobených cirkvám a náboženským spoločnostiam v znení zákona č. 97/2002 Z. z. (neplatí pre opatrenie dobré životné podmienky zvierat). Prijímateľ podpory **je povinný prípad vyššej moci alebo mimoriadnej okolnosti oznámiť platobnej agentúre** písomne na tlačive zverejnenom na webovom sídle platobnej agentúry (www.apa.sk) do 15 pracovných dní odkedy sú prijímateľ alebo ním poverená osoba schopní tak urobiť. V oznámení je potrebné uviesť konkrétnu podmienku a ustanovenie právneho predpisu, ktoré nie je schopný plniť a ako dôkazy priložiť relevantné doklady preukazujúce danú skutočnosť.

4.6 DOLOŽKA O REVÍZII ZÁVÄZKU

Pre všetky neprojektové opatrenia **platí doložka o revízii záväzku** v zmysle článku 48 NEPR č. 1305/2013, ktorá zabezpečuje prispôsobenie operácií v prípade zmeny príslušných povinných noriem, požiadaviek alebo povinností, ktoré musia záväzky presiahnuť. Rovnako pri záväzkoch neprojektových opatrení prijatých podľa podmienok PRV SR 2007 – 2013 umožňuje ich prispôsobenie novým podmienkam nasledujúceho PRV SR 2014 – 2020.

Ak prijímateľ úpravu záväzku v zmysle tohto článku neprijme, účinnosť záväzku uplynie a za obdobie, v ktorom bol záväzok účinný, sa vrátenie pomoci nevyžaduje.

4.7 ZMENA POČTU HEKTÁROV V ZÁVÄZKU

Podľa článku 47 ods. 1 NEPR č. 1305/2013 sa môže počet hektárov v záväzku agroenvironmentálno-klimatického opatrenia a ekologického poľnohospodárstva z roka na rok líšiť. Pri tom nemôže byť ohrozené plnenie cieľa záväzku. Rozsah prípustných zmien v počte ha v záväzku určí všeobecne záväzný právny predpis (pripravované nariadenie vlády SR, ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami rozvoja vidieka).

4.8 PREVOD ZÁVÄZKU

Pre prevod záväzku platí článok 47 ods. 2 NEPR č. 1305/2013: **Ak sa celý pozemok, na ktorý sa vzťahuje záväzok**, alebo **jeho časť** alebo **celý podnik prevedie na inú osobu v období,** v ktorom platí uvedený záväzok, **záväzok** alebo j**eho časť** zodpovedajúcu prevedenej pôde **môže na zvyšok obdobia prevziať táto druhá osoba,** alebo platnosť záväzku uplynie a za obdobie, v ktorom bol záväzok účinný, sa vrátenie pomoci **nevyžaduje.**

4.9 OPATRENIA VO VEREJNOM ZÁUJME

Podľa článku 47 ods. 3 NEPR č. 1305/2013 ak prijímateľ nie je schopný ďalej plniť prijaté záväzky, pretože jeho podnik alebo časť podniku je rozdelená alebo je predmetom opatrení verejnej pozemkovej úpravy alebo opatrení pozemkovej úpravy schválených príslušnými verejnými orgánmi, prijmú členské štáty opatrenia nevyhnutné na to, aby sa záväzky mohli prispôsobiť novej situácii podniku. Ak sa ukáže, že takéto prispôsobenie nie je možné, účinnosť záväzku uplynie a za obdobie, v ktorom bol záväzok účinný, sa vrátenie pomoci **nevyžaduje.**

4.10 MINIMÁLNE POŽIADAVKY NA POUŽÍVANIE PRÍPRAVKOV NA OCHRANU RASTLÍN

Prijímatelia podpôr **agroenvironmentálno-klimatického** opatrenia a opatrenia **ekologické poľnohospodárstvo** musia dodržiavať minimálne požiadavky používania prípravkov na ochranu rastlín (POR):

- Používať len **autorizované** a **povolené POR** (stanovené podľa § 8 zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti).
- **Integrovanú ochranu proti škodlivým organizmom (IPM)** realizovať v súlade s podmienkami podľa vyhlášky č. 487/2011 Z. z. o integrovanej ochrane proti škodlivým organizmom a o jej uplatňovaní. Vnútroštátny právny predpis upravuje rámec, nie konkrétne povinné podmienky pre prednostné používanie biologických prípravkov na ochranu rastlín, dodržiavanie osevného postupu, používanie primeraných agrotechnických opatrení, používanie rezistentných alebo tolerantných odrôd štandardného alebo certifikovaného osiva, používanie vyvážených postupov hnojenia a tiež ochranu a podporu dôležitých užitočných organizmov. Súčasťou IPM je aj monitorovanie škodlivých organizmov a zabezpečenie odbornej informovanosti.

Odborná spôsobilosť:

» Používanie POR je **podmienené osvedčením o odbornej spôsobilosti** (stanovené podľa § 32 ods. 1 zákona č. 405/2011 Z. z.)

» **Používanie mechanizačných prostriedkov** na aplikáciu POR:

» Aplikačné zariadenie musí byť skontrolované najmenej **raz za päť rokov do roku 2020** a potom **každé tri roky** (stanovené podľa § 32 ods. 1 zákona č. 405/2011 Z. z.).

4.11 MINIMÁLNE POŽIADAVKY NA POUŽÍVANIE HNOJÍV

Prijímatelia podpôr agroenvironmentálno-klimatického opatrenia a opatrenia ekologické poľnohospodárstvo musia dodržiavať minimálne požiadavky na používanie hnojív:

Zákaz aplikácie hnojív:

» **Obdobie zákazu aplikácie hnojív** (celé územie SR) – ak je pôda **zamrznutá**, **zasnežená** a **zamokrená**, alebo ak osobitný predpis (ochrana prírody, ochrana vôd) **aplikáciu zakazuje** (stanovené v § 10 ods. 3 zákona č. 136/2000 Z. z. o hnojivách)

» Obdobie zákazu aplikácie **dusíkatých hnojivých látok** (zraniteľné oblasti - smernica 91/676/EEC) – **od 15. novembra do 15. februára** (stanovené vo Vyhláške MPRV SR č. 199/2008 Z. z., ktorou sa vyhlasuje Program poľnohospodárskych činností vo vyhlásených zraniteľných oblastiach).

» Na svahoch s**o sklonom viac ako 10 stupňov** (zraniteľné oblasti - smernica 91/676/EEC) (stanovené v podmienkach poľnohospodárskych činností vo vyhlásených zraniteľných oblastiach).

Vedenie evidencie hnojív:

» Povinnosť viesť trvalú evidenciu o príjme a použití hnojív (celé územie SR) – stanovené v § 10 ods. 5 zákona č. 136/2000 Z. z. o hnojivách.

4.12 KOEFICIENTY NA PREPOČET DOBYTČÍCH JEDNOTIEK

V prípade podpory na zvieratá resp. pre účely **zaťaženia dobytčími jednotkami** platia tieto jednotné koeficienty prepočtu jednotlivých druhov a kategórií hospodárskych zvierat na dobytčie jednotky (DJ):

Druhy hospodárskych zvierat	Koeficient DJ
Býky, kravy a iný hovädzí dobytok starší ako dva roky a kone staršie ako šesť mesiacov	1 DJ
Hovädzí dobytok vo veku od šesť mesiacov do dvoch rokov	0,6 DJ
Hovädzí dobytok vo veku do šiestich mesiacov	0,4 DJ
Ovce a kozy	0,15 DJ
Chovné prasnice > 50 kg	0,5 DJ
Ostatné ošípané	0,3 DJ
Nosnice	0,014 DJ
Ostatná hydina	0,03 DJ
Výkrmové kurčatá chované na mäso	0,0046 DJ

5. OSOBITNÉ PODMIENKY JEDNOTLIVÝCH NEPROJEKTOVÝCH OPATRENÍ

5.1 AGROENIRONMENTÁLNO-KLIMATICKÉ OPATRENIE

Žiadateľ môže v rámci Agroenvironmentálno-klimatického opatrenia (AEKO) žiadať o podporu na tieto operácie :

a. Integrovaná produkcia v ovocinárstve
b. Integrovaná produkcia v zeleninárstve
c. Integrovaná produkcia vo vinohradníctve
d. Multifunkčné okraje polí - biopásy na ornej pôde
e. Ochrana biotopu sysľa pasienkového
f. Ochrana biotopov poloprírodných a prírodných trávnych porastov
g. Ochrana biotopu dropa fúzatého
h. Ochrana vodných zdrojov – CHVO Žitný ostrov
i. Chov a udržanie ohrozených druhov zvierat

Všeobecné informácie

Obdobie záväzku pri operáciách na poľnohospodárskej pôde je **päť kalendárnych rokov** a začína plynúť **od 1. januára roku,** v ktorom bola žiadosť o poskytnutie podpory zaradená do opatrenia. Pri operácii **Chov a udržanie ohrozených druhov zvierat** záväzok trvá **päť rokov,** ktoré začínajú plynúť od **1. mája roku,** v ktorom bola žiadosť o poskytnutie podpory zaradená do opatrenia.

Oprávnení prijímatelia a všeobecné podmienky podpory

Fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe (vymedzené § 2 ods. 2 písm. a) a d) Obchodného zákonníka).

Všeobecné podmienky oprávnenosti:

1. Vykonávať poľnohospodársku činnosť na ploche **najmenej 1 ha poľnohospodárskej pôdy,** pričom táto výmera môže predstavovať viaceré súvislé diely pôdnych blokov príslušného druhu pozemku s výmerou **najmenej 0,30 ha** obhospodarovanej poľnohospodárskej **pôdy jedným žiadateľom** (minimálna veľkosť parcely).
2. Integrovanú produkciu v **ovocinárstve, vinohradníctve** a na ornej pôde pri **pestovaní zeleniny** vykonávať na výmere **najmenej 0,5 ha.**
3. Žiadateľ **musí mať plochy** v záväzku integrovaná produkcia v ovocinárstve **zaradené ako produkčné evidované v registri ovocných sadov** vedenom Ústredným kontrolným a skúšobným ústavom poľnohospodárskym (ÚKSÚP) **počas celej doby trvania záväzku.** Podľa zákona č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v zn. n. p. sa za p**rodukčný sad** považuje intenzívny ovocný sad, ktorý je vysadený v spone pre intenzívne pestovanie ovocných druhov a je pravidelne ošetrovaný podľa agrotechnických zásad. Pod pravidelným ošetrovaním sa rozumie ošetrovanie proti burinám, škodlivým činiteľom, udržovanie ovocného sadu v dobrom kondičnom stave a v dobrej plodnosti.

Podporené sú nasledovné druhy ovocia:

- **Jadroviny** - Jabloň domáca, Hruška obyčajná, Jarabina čierna, Jarabina vtáčia
- **Kôstkoviny** - Broskyňa obyčajná, Marhuľa obyčajná, Slivka domáca, Čerešňa vtáčia, Višňa, Mandľa obyčajná
- **Škrupinové ovocné druhy** - Orech kráľovský, Gaštan jedlý, Lieska obyčajná
- **Drobné ovocné druhy** - Ríbezľa, Egreš obyčajný, Malina, Černica, Brusnica chocholíkatá, Brusnica pravá, Jahoda, Baza čierna, Rakytník rešetliakovitý

Odporúčané minimálne počty jedincov na hektár potrebných pre vstup do operácie integrovaná produkcia v ovocinárstve

Ovocný druh	Minimálny počet [jedinec/ha]
Jadroviny	400
Kôstkoviny	300
Drobné, bobuľovité ovocie	2 000
Škrupinové ovocie	50

4. Pri **súbehu konvenčného** systému a **integrovaného** systému pestovania ovocných druhov **nesmú byť pestované rovnaké ovocné druhy.**
5. Jahody sú pre účel operácie zaradené **do integrovanej** produkcie v zeleninárstve.
6. Žiadateľ **musí mať plochy** v záväzku integrovaná produkcia **vo vinohradoch evidované v registri vinohradov** vedenom ÚKSÚPom počas celej doby trvania záväzku.
7. Pri operácii **multifunkčné okraje polí** – biopásy na ornej pôde vstúpiť do opatrenia **minimálne s výmerou 3 ha ornej pôdy vedenej v LPIS** (LPIS - Land parcel identification system/Identifikačný systém pre poľnohospodárske parcely).
8. Pri operácii ochrana biotopov **poloprírodných a prírodných** trávnych porastov vstúpiť do opatrenia **najmenej s výmerou 1 ha** podporovaného biotopu vedeného v LPIS.

Podporené sú tieto kategórie biotopov trávnych porastov:

» **A:** Teplo a suchomilné trvalé trávne porasty (Tr1, Tr2, Tr3, Tr4, Tr5)
» **B:** Mezofilné trvalé trávne porasty (Lk1, Lk3, Tr8b)
» **C:** Horské kosné lúky (Lk2)
» **D:** Vlhkomilné porasty nižších polôh (Lk7, Lk9, Lk10, Lk11, Sl1, Sl3, Sl4)
» **E:** Nížinné aluviálne lúky (Lk8)
» **F:** Vlhkomilné porasty vyšších polôh, slatinné a bezkolencové lúky (Lk4, Lk5, Lk6, Ra3, Ra5, Ra6, Ra7, Sl2)
» **G:** Vysokohorské trávne porasty (Tr8a, Al1, Al3, Al6, Al8)

9. Pri operácii **ochrana biotopu sysľa pasienkového** vstúpiť do opatrenia **minimálne s 1 ha trávnych porastov** vedených v LPIS a nachádzajúcich sa v **stanovených lokalitách** podľa pripravovaného nariadenia vlády SR, ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami rozvoja vidieka.

Lokality výskytu biotopu sysľa pasienkového

Číslo katastrálneho územia	Názov katastrálneho územia	Číslo obce	Názov obce	Číslo okresu	Názov okresu
812935	Drienovec	521337	Drienovec	806	Košice - okolie
813281	Dubno	514683	Dubno	609	Rimavská Sobota
814971	Gemerské Dechtáre	514764	Gemerské Dechtáre	609	Rimavská Sobota
815021	Gemerský Jablonec	514781	Gemerský Jablonec	609	Rimavská Sobota
815233	Čenice	514799	Gortva	609	Rimavská Sobota
816558	Hodejov	514837	Hodejov	609	Rimavská Sobota
816566	Hodejovec	514845	Hodejovec	609	Rimavská Sobota
818615	Hostice	514861	Hostice	609	Rimavská Sobota
819255	Hrhov	525740	Hrhov	808	Rožňava
821039	Chtelnica	507121	Chtelnica	204	Piešťany
822191	Machalovce	523542	Jánovce	706	Poprad
822795	Jesenské	515001	Jesenské	609	Rimavská Sobota
822817	Jestice	515019	Jestice	609	Rimavská Sobota
823287	Kamenica	524611	Kamenica	708	Sabinov
829650	Kružná	560065	Kružná	808	Rožňava
835102	Malá Lehota	517062	Malá Lehota	612	Žarnovica
835854	Malý Horeš	528552	Malý Horeš	811	Trebišov
838322	Moldava nad Bodvou	521698	Moldava nad Bodvou	806	Košice - okolie
838772	Muráň	525987	Muráň	608	Revúca
841447	Nová Bašta	515230	Nová Bašta	609	Rimavská Sobota
841463	Chorváty	599310	Chorváty	806	Košice - okolie
846074	Petrovce	515299	Petrovce	609	Rimavská Sobota
848557	Poráč	543489	Poráč	810	Spišská Nová Ves
855499	Silica	526223	Silica	808	Rožňava
856754	Smižany	560154	Smižany	810	Spišská Nová Ves
857386	Spišská Nová Ves	526355	Spišská Nová Ves	810	Spišská Nová Ves
857645	Spišské Podhradie	543578	Spišské Podhradie	704	Levoča
857670	Spišské Tomášovce	543586	Spišské Tomášovce	810	Spišská Nová Ves
857858	Stará Bašta	515540	Stará Bašta	609	Rimavská Sobota
860697	Šávoľ	511854	Šávoľ	606	Lučenec
860921	Širkovce	515639	Širkovce	609	Rimavská Sobota
862258	Šurice	511897	Šurice	606	Lučenec
864790	Trnava	506745	Trnava	207	Trnava
866008	Háj	518123	Háj	806	Košice - okolie
866016	Turňa nad Bodvou	559784	Turňa nad Bodvou	806	Košice - okolie
871605	Vyšný Slavkov	526614	Vyšný Slavkov	704	Levoča
871699	Dvorníky nad Turňou	559873	Dvorníky - Včeláre	806	Košice - okolie
871711	Zádiel	559881	Zádiel	806	Košice - okolie
874183	Žehra	526657	Žehra	810	Spišská Nová Ves
857599	Spišská Teplica	523844	Spišská Teplica	706	Poprad
829773	Kuchyňa	508021	Kuchyňa	106	Malacky
836028	Krátke Kesy	501239	Marcelová	401	Komárno
803421	Bohdanovce nad Trnavou	506796	Bohdanovce nad Trnavou	207	Trnava
827380	Barca	599093	Košice-Barca	805	Košice IV
846651	Píla	517127	Píla	612	Žarnovica
846929	Plešivec	526096	Plešivec	808	Rožňava
822621	Jedľové Kostoľany	500364	Jedľové Kostoľany	407	Zlaté Moravce
854778	Sekule	556114	Sekule	205	Senica

Číslo katastrálneho územia	Názov katastrálneho územia	Číslo obce	Názov obce	Číslo okresu	Názov okresu
821501	Iža	501174	Iža	401	Komárno
838489	Moravský Svätý Ján	504572	Moravský Svätý Ján	205	Senica
814903	Gemerská Hôrka	525651	Gemerská Hôrka	808	Rožňava
803596	Klčovany	506818	Boleráz	207	Trnava
808555	Čachtice	505901	Čachtice	304	Nové Mesto nad Váhom
869635	Višňové	506672	Višňové	304	Nové Mesto nad Váhom
868248	Veľké Pole	517348	Veľké Pole	612	Žarnovica
863220	Tisovec	515680	Tisovec	609	Rimavská Sobota
862720	Teplička	543667	Teplička	810	Spišská Nová Ves

10. Pri operácii ochrana **biotopu dropa fúzatého** vstúpiť do opatrenia minimálne **s výmerou 1 ha ornej pôdy** vedenej v LPIS a nachádzajúcej sa v **Chránenom vtáčom území Lehnice** alebo **Chránenom vtáčom území Sysľovské polia.**
11. Pri operácii ochrana **vodných zdrojov – CHVO Žitný Ostrov** vstúpiť do operácie **najmenej s výmerou 1 ha** ornej pôdy vedenej v LPIS, pričom do podpory môžu byť zaradené orné pôdy nachádzajúce sa v **Chránenej vodohospodárskej oblasti Žitný Ostrov** okrem plôch, na ktorých je podľa prílohy č. 2 **zakázaná** aplikácia dusíkatých hnojivých látok
12. Chovať vybrané plemená jednotlivých **ohrozených druhov zvierat.** Uvedené žiadateľ preukazuje potvrdením od príslušnej chovateľskej organizácie o zápise zvieraťa do plemennej knihy alebo do plemenárskej evidencie.

Podporené sú tieto druhy zvierat:

Do podpory sú zaradené len oprávnené druhy hospodárskych zvierat zo zoznamu miestnych plemien, ktorých chov je ohrozený v súlade s čl. 7 delegovaného nariadenia (EÚ) č. 807/2014. Z podpory sú **vylúčené kone dostihové a parkúrové.**

- **Hovädzí dobytok** - slovenský pinzgauský dobytok
- **Ovce** - pôvodná valaška, Askánske merino
- **Kozy** - biela krátkosrstá koza, hnedá krátkosrstá koza
- **Kone** - slovenský teplokrvník, Hucul, Furioso, Nonius, slovenský športový pony, Lipican, Shagya-arab, Norik muránskeho typu

Kombinovateľnosť

Kombinovateľnosť operácií v rámci AEKO na **tú istú plochu** je možná len pre operáciu **Ochrana biotopu dropa fúzatého** + **Ochrana vodných zdrojov** - **CHVO Žitný ostrov**, pričom výška podpory je **súčtom podpôr jednotlivých operácií.**

Možnosti **kombinovať** jednotlivé operácie AEKO s inými neprojektovými opatreniami sú uvedené v prílohe č. 1 a pri jednotlivých operáciách.

Rozsah opatrenia:

Operácia agroenvironmentálno-klimatického opatrenia	Plánovaná podporená plocha (ha)/počet dobytčích jednotiek (DJ)
Integrovaná produkcia v ovocinárstve (len produkčné ovocné sady)	3 500 ha
Jadroviny	2 170 ha
Kôstkoviny	944 ha
Škrupinové ovocné druhy	193 ha
Drobné ovocné druhy	193 ha
Integrovaná podpora v zeleninárstve	10 200 ha
Zelenina	6 500 ha
Zemiaky	3 500 ha
Jahody	200 ha
Integrovaná podpora vo vinohradníctve	7 500 ha
Rodiace vinohrady	7 300 ha
Mladé vinohrady	200 ha
Multifunkčné okraje polí (biopásy na ornej pôde)	12 000 ha
Ochrana biotopov prírodných s poloprírodných trávnych porastov	150 000 ha
Ochrana biotopov sysľa pasienkového (trvalé trávne porasty)	2 000 ha
Ochrana biotopov dropa fúzatého (orné pôdy)	3 000 ha
Ochrana vodných zdrojov – CHVO Žitný ostrov	70 000 ha
Chov a udržanie ohrozených druhov zvierat	3 600 DJ

Osobitné podmienky pre jednotlivé operácie

Okrem všeobecných podmienok uvedených v časti príručky **4. Všeobecné podmienky záväzkov neprojektových opatrení** a podmienok oprávnenosti musí prijímateľ dodržiavať ďalšie osobitné (špecifické) podmienky podpory pre jednotlivé operácie:

a) Osobitné podmienky v operácii Integrovaná ochrana v ovocinárstve

Záväzky operácie:

» Používať biologické prípravky na ochranu rastlín a chemické prípravky na ochranu rastlín povolené pre integrovanú produkciu (zverejnené vo Vestníku MPRV SR) s dodržaním ochrannej lehoty. Zoznam zakázaných účinných látok v prípravkoch na ochranu rastlín stanoví pripravované nariadenie vlády SR, ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami rozvoja vidieka.

Zoznam zakázaných účinných látok prípravkov na ochranu rastlín pre integrovanú produkciu v rámci PRV 2014 – 2020 pre ovocie:

1	Beta-cyfluthrin
2	Bromoxynil
3	Cypermethrin
4	Deltamethrin
5	Diquat
6	Dimethoate
7	Chlorpyrifos
8	Lambda-cyhalothrin (povolený pre hrušky)
9	Metaldehyd
10	Propyzamide
11	Tau-fluvalinate

» Použiť **najviac 8 aplikácií** povolených chemických prípravkov za kalendárny rok.

» **Zabezpečiť rozbor** pôdnych vzoriek **v prvom** a vo **štvrtom roku** záväzku akreditovanou inštitúciou na chemické látky (Cd, Hg, Pb) a dodržanie limitných hodnôt týchto prvkov. Zistené hodnoty nesmú prekročiť limity stanovené pripravovaným nariadením vlády SR, ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami rozvoja vidieka.

Limitné hodnoty rizikových prvkov v poľnohospodárskej pôde
(v mg/kg suchej hmoty, rozklad lúčavkou kráľovskou, Hg celkový obsah)

Pôdny druh	Cd	Hg	Pb
piesočnatá, hlinito-piesočnatá	0,4	0,15	25
piesočnato-hlinitá, hlinitá	0,7	0,5	70
ílovito-hlinitá, ílovitá, íl	1,0	0,75	115

Limitné hodnoty rizikových prvkov vo vzťahu poľnohospodárska pôda a rastlina:
(v mg/kg suchej hmoty, vo výluhu 1 mol/l dusičnanu amónneho)

Chemický prvok	Kritická hodnota
Kadmium (Cd)	0,1
Olovo (Pb)	0,1

» Zabezpečiť **rozbor plodov** každoročne pred zberom plodov z každého pestovaného druhu akreditovanou inštitúciou na vybrané rizikové látky (vybrané ťažké kovy a rezíduá zakázaných účinných látok). Zistené hodnoty nesmú prekročiť limity rizikových látok stanovené pripravovaným nariadením vlády SR, ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami rozvoja vidieka. Hodnoty rezíduí používaných účinných látok nesmú prekročiť limity uvedené vo Výnose Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky a Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 26682/2007-OL, ktorým sa vydáva hlava Potravinového kódexu Slovenskej republiky upravujúca rezíduá prípravkov na ochranu rastlín v znení neskorších predpisov (Výnos).

Limitné hodnoty rizikových prvkov vo vzorke ovocia

Chemický prvok	Najvyššie prípustné množstvo celkového obsahu chemického prvku v ovocí ($mg.kg^{-1}$)
Olovo (Pb)	0,1 – 0,2 (drobné ovocie)
Kadmium (Cd)	0,03
Ortuť (Hg)	0,03

» **Zabezpečiť celoročne zelený kryt pôdy** porastom nekonkurenčných bylinných alebo trávových zmesí, slamou, senom alebo iným mulčovacím materiálom minimálne v každej druhej uličke ovocného sadu alebo hospodáriť na terasách.

Doplnkové záväzky operácie:

» **Absolvovať školiaci kurz** k správne vykonávaným podmienkam operácie do konca 1. roku záväzku. Školiaci kurz v rozsahu najmenej 14 hodín musí absolvovať žiadateľ alebo ním poverená osoba v pracovnoprávnom vzťahu alebo v obdobnom pracovnom vzťahu. Potvrdenie o absolvovaní školiaceho kurzu zaslať platobnej agentúre do 10 pracovných dní odo dňa jeho vydania.

» **Viesť a uchovávať všetky záznamy** o pestovateľských postupoch a súvisiacich činnostiach **7 rokov od začiatku plynutia záväzku** v rozsahu stanovenom pripravovaným nariadením vlády SR, ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami rozvoja vidieka.

Vzor na vedenie záznamu v zošite žiadateľa o platbu na agroenvironmentálno – klimatické opatrenie

Dátum od – do	Použité zariadenie na sledovanie výskytu škodlivých organizmov/meno, kto údaj zaznamenal	Druh odberu vzoriek na analýzu/meno, kto vykonal odber	Použité zariadenia na zistenie meteorologických údajov/meno, kto údaj zaznamenal	Označenie pôdneho bloku alebo dielu pôdneho bloku	Plodina/ druh

» **Zaslať** platobnej agentúre výsledky analytických rozborov **najneskôr do 15 dní** odo dňa ich doručenia.

Zásady vzhľadom na určenie výberových kritérií

V prípade predloženia žiadostí **nad rámec finančných možností** operácie bude vykonaný výber žiadostí **so zohľadnením výmery ovocných sadov zaradených v integrovanej produkcii a ich podielom k celkovej výmere ovocných sadov v podniku.** Presné a konkrétne výberové kritériá určí pripravované nariadenie vlády SR, ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami rozvoja vidieka.

Miera podpory

Integrovaná podpora na	Výška podpory na rodiace ovocné sady (€/ha/rok)	Výška podpory na mladé ovocné sady (€/ha/rok)
Jadroviny	497 €/ha	377 €/ha
Kôstkoviny	347 €/ha	262 €/ha
Škrupinové ovocné druhy	247 €/ha	185 €/ha
Drobné ovocné druhy	136,85 €/ha	98,30 €/ha

b) Osobitné podmienky v operácii Integrovaná ochrana vo vinohradníctve

Záväzky operácie pre rodiace vinohrady:

» **Používať biologické prípravky** na ochranu rastlín a **chemické prípravky** na ochranu rastlín **povolené pre integrovanú produkciu** (zverejnené vo Vestníku MPRV SR) s dodržaním ochrannej lehoty. Zoznam zakázaných účinných látok v prípravkoch na ochranu rastlín stanoví pripravované nariadenie vlády SR, ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami rozvoja vidieka.

Zoznam zakázaných účinných látok prípravkov na ochranu rastlín pre integrovanú produkciu v rámci PRV 2014 – 2020 pre vinič:

1	Alpha-cypermethrin
2	Bromoxynil
3	Cypermethrin
4	Deltamethrin
5	Diquat
6	Dimethoate
7	Dithianon
8	Chlorpyrifos
9	Lambda-cyhalothrin
10	Metaldehyd
11	Pirimicarb
12	Propyzamide
13	Tau-fluvalinate
14	Thiacloprid
15	Zeta-cypermethrin

» Použiť **najviac** tento počet aplikácií povolených chemických prípravkov za kalendárny rok:

- **5 aplikácií** prípravkov na ochranu rastlín **proti perenospóre,**
- **5 aplikácií** prípravkov na ochranu rastlín **proti múčnatke,**
- **1 aplikáciu** prípravkov na ochranu rastlín **proti plesni sivej, a to po 1. auguste,**
- **proti obaľovačom** ošetrovať len **biologickými prípravkami** na ochranu rastlín alebo pomocnými prípravkami.

» Zabezpečiť najmenej v každom **druhom medziradí celoročný zelený kryt** pôdy zatrávnením, zazelenením, bylinným porastom.

Záväzky operácie pre mladé vinohrady (1. - 3. rok po výsadbe):

- **Neaplikovať** herbicídy v medziriadkoch vinohradu.
- **Neaplikovať** akaricídy a insekticídy.
- V prípade potreby aplikovať **najmenej dva postreky** biologickými prípravkami na ochranu rastlín a pomocnými prípravkami **proti perenospóre** a **najmenej dva postreky proti múčnatke viniča** za rok.
- **Aplikovať** povolené chemické prípravky na ochranu rastlín **proti múčnatke viniča najviac 2 aplikácie** a **proti peronospóre najviac 3 aplikácie** za rok.
- Aplikovať **v prvých troch rokoch** po výsadbe minimálne jedenkrát zelené hnojenie vysiatím a zapravením vikovitých rastlín do pôd **najmenej v prepočte 80 kg osiva na ha pôdy.**
- **Zabezpečiť do konca tretieho roka** v každom druhom medziradí súvislý bylinný porast zatrávnením alebo zazelenaním.

Dodatočné záväzky spoločné pre rodiace aj mladé vinohrady:

- Použiť **najviac 50 kg dusíka** na 1 ha ročne vrátane maštaľného hnoja.
- Vykonať **jedenkrát** za rok **mechanickú kultiváciu príkmenného pásu** a najviac **2 aplikácie herbicídov na príkmenný pás.**
- Zabezpečiť každoročne v rodiacich vinohradoch pred zberom úrody **rozbor plodov akreditovanou inštitúciou** zameraný na **rezíduá zakázaných účinných látok**, zistené hodnoty **nesmú prekročiť limity** stanovené vo Výnose.
- **Absolvovať školiaci kurz** k správne vykonávaným podmienkam operácie **do konca 1. roku záväzku.** Školiaci kurz v rozsahu najmenej 14 hodín musí absolvovať žiadateľ alebo ním poverená osoba v pracovnoprávnom vzťahu alebo v obdobnom pracovnom vzťahu. Potvrdenie o absolvovaní školiaceho kurzu zaslať platobnej agentúre do **10 pracovných dní** odo dňa jeho vydania.
- Viesť a uchovávať všetky záznamy o pestovateľských postupoch a súvisiacich činnostiach **7 rokov od začiatku plynutia záväzku** v rozsahu stanovenom pripravovaným nariadením vlády SR, ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami rozvoja vidieka.

Vzor na vedenie záznamu v zošite žiadateľa o platbu na agroenvironmentálno – klimatické opatrenie

Dátum od – do	Použité zariadenie na sledovanie výskytu škodlivých organizmov/meno, kto údaj zaznamenal	Druh odberu vzoriek na analýzu/meno, kto vykonal odber	Použité zariadenia na zistenie meteorologických údajov/meno, kto údaj zaznamenal	Označenie pôdneho bloku alebo dielu pôdneho bloku	Plodina/ druh

- Zaslať platobnej agentúre výsledky analytických rozborov **najneskôr do 15 dní** odo dňa ich doručenia.

Zásady vzhľadom na určenie výberových kritérií

- V prípade predloženia žiadostí nad rámec finančných možností operácie bude vykonaný výber žiadostí so zohľadnením výmery vinohradov zaradených do integrovanej produkcie a ich podielu k celkovej výmere vinohradov v podniku. Presné a konkrétne výberové kritériá určí pripravované nariadenie vlády SR, ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami rozvoja vidieka.

Miera podpory:

Integrovaná podpora na	Výška podpory (€/ha/rok)
Rodiace vinohrady	483 €/ha
Mladé vinohrady	367 €/ha

c) Osobitné podmienky v operácii Integrovaná ochrana v zeleninárstve

Záväzky operácie:

» Používať na **celej výmere plochy** poľnohospodárskej pôdy, na ktorú sa vzťahuje záväzok pre integrovanú produkciu zeleniny, biologické **prípravky na ochranu rastlín a chemické prípravky na ochranu rastlín povolené pre integrovanú produkciu** (zverejnené vo Vestníku MPRV SR) s dodržaním ochrannej lehoty. Zoznam zakázaných účinných látok stanoví pripravované nariadenie vlády SR, ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami rozvoja vidieka. Na poľnohospodárske plodiny pestované v rámci osevného postupu na ploche zaradenej do operácie používať prípravky na ochranu rastlín v rámci rozsahu ich registrovaného použitia s účinnými látkami, ktoré sú povolené pre integrovanú produkciu zeleniny (zverejnené vo Vestníku MPRV SR).

Zoznam zakázaných účinných látok prípravkov na ochranu rastlín pre integrovanú produkciu v rámci PRV 2014 – 2020 pre zeleninu:

1	Bromoxynil
2	Dimethoate
3	Diquat
4	Malathion
5	Methiocarb
6	Terbuthylazine
7	Ziram

» Použiť **najviac 5 aplikácii** povolených chemických prípravkov za kalendárny rok.

» Zabezpečiť **rozbor pôdnych vzoriek na Cd, Hg, Pb v prvom roku** a následne **raz za tri roky** akreditovanou inštitúciou a zabezpečiť dodržiavanie limitných hodnôt prvkov stanovených pripravovaným nariadením vlády SR, ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami rozvoja vidieka.

Limitné hodnoty rizikových prvkov v poľnohospodárskej pôde:
(v mg/kg suchej hmoty, rozklad lúčavkou kráľovskou, Hg celkový obsah)

Pôdny druh	Cd	Hg	Pb
piesočnatá, hlinito-piesočnatá	0,4	0,15	25
piesočnato-hlinitá, hlinitá	0,7	0,5	70
ílovito-hlinitá, ílovitá, íl	1,0	0,75	115

Limitné hodnoty rizikových prvkov vo vzťahu poľnohospodárska pôda a rastlina:
(v mg/kg suchej hmoty, vo výluhu 1 mol/l dusičnanu amónneho)

Chemický prvok	Kritická hodnota
Kadmium (Cd)	0,1
Olovo (Pb)	0,1

» Zabezpečiť **každoročne zistenie obsahu minerálneho dusíka v pôde** (Nmin) pred založením úrody zeleniny.

» Zabezpečiť každoročne pred zberom úrody **rozbor každého pestovaného druhu zeleniny/zemiakov/jahôd** na vybrané chemické látky a dusičnany akreditovanou inštitúciou a **dodržiavať limitné hodnoty rizikových látok** stanovené pripravovaným nariadením vlády SR, ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami rozvoja vidieka. Rezíduá používaných účinných látok nesmú prekročiť limity uvedené vo Výnose.

Najvyššie prípustné množstvo dusičnanov (ako NO3–) v zelenine (mg/kg):

Zelenina	Najvyššie prípustné množstvo v mg/kg (ako N03-)
melóny, tekvice, cukety	700
ostatná plodová zelenina	400
struková zelenina	400
konzumné zemiaky	500
koreňová zelenina (okrem rýchlenej mrkvy, reďkovky a cvikly)	700
hlúbová zelenina	700
listová zelenina (okrem špenátu, šalátu a čakanky)	1000
rýchlená mrkva	1500
reďkovka	3500
cvikla	3000
čerstvý špenát zo zberu od 1. XI. do 31. III.	3000
čerstvý špenát zo zberu od 1. IV. do 31. X.	2500
hlávkový šalát (okrem typu „iceberg“) zo zberu:	
od 1. X. do 31. III. – pestovaný v skleníku	4500
od 1. X. do 31. III. – pestovaný vonku	4000
od 1. IV. do 30. IX. – pestovaný v skleníku	3500
od 1. IV. do 30. IX. – pestovaný vonku	2500
hlávkový šalát typu „iceberg“ – kučeravý a	
širokolisté endívie (batavské) – pestované v skleníku	2500
širokolisté endívie (batavské) – pestované vonku	2000

Najvyššie prípustné množstvo chemických prvkov v zelenine a konzumných zemiakoch (mg/kg):

Chemický prvok	Najvyššie prípustné množstvo (mg/kg)	Potravina
Kadmium (Cd)	0,1	hlúbová a koreňová zelenina okrem zeleru, konzumné zemiaky
	0,2	listová zelenina, čerstvé byliny a zeler
	0,05	ostatná zelenina
Olovo (Pb)	0,3	brokolica, listová zelenina
	0,1	ostatná zelenina, konzumné zemiaky
Ortuť (Hg)	0,02	konzumné zemiaky
	0,05	zelenina

Doplnkové záväzky operácie:

» **Absolvovať školiaci kurz** k správne vykonávaným podmienkam operácie do konca 1. roku záväzku. Školiaci kurz v rozsahu najmenej 14 hodín musí absolvovať žiadateľ alebo ním poverená osoba v pracovnoprávnom vzťahu alebo v obdobnom pracovnom vzťahu. Potvrdenie o absolvovaní školiaceho kurzu zaslať platobnej agentúre **do 10 pracovných dní odo dňa jeho vydania.**

» Zabezpečiť **vyvážený osevný postup rotáciou vysiatych plodín** podľa skupiny druhov pestovanej zeleniny/štvorročný pre zemiaky.

» Používať **štandardné osivo zelenín** a **certifikované sadivo zemiakov.**

» Viesť a uchovávať všetky záznamy o pestovateľských postupoch a súvisiacich činnostiach **7 rokov od začiatku plynutia záväzku** v rozsahu stanovenom pripravovaným nariadením vlády SR, ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami rozvoja vidieka.

Vzor na vedenie záznamu v zošite žiadateľa o platbu na agroenvironmentálno – klimatické opatrenie

Dátum od – do	Použité zariadenie na sledovanie výskytu škodlivých organizmov/meno, kto údaj zaznamenal	Druh odberu vzoriek na analýzu/meno, kto vykonal odber	Použité zariadenia na zistenie meteorologických údajov/meno, kto údaj zaznamenal	Označenie pôdneho bloku alebo dielu pôdneho bloku	Plodina/ druh

» Zaslať platobnej agentúre výsledky analytických rozborov **najneskôr do 15 dní** odo dňa ich doručenia.

Zásady vzhľadom na určenie výberových kritérií

» V prípade predloženia žiadostí **nad rámec finančných možností** operácie bude vykonaný výber žiadostí so zohľadnením **výmery zeleniny, zemiakov, jahôd** a ich **podielu k celkovej výmere ornej pôdy** podniku. Presné a konkrétne výberové kritériá určí pripravované nariadenie vlády SR, ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami rozvoja vidieka.

Miera podpory:

Integrovaná podpora na	Výška podpory (€/ha/rok)
zeleninu	416 €/ha
konzumné zemiaky	221 €/ha
jahody	416 €/ha

d) Osobitné podmienky v operácii Multifunkčné okraje polí - biopásy na ornej pôde

Záväzky operácie:

» Zabezpečiť každoročne počas obdobia trvania záväzku osiate zmesou osiva a kvitnúcich rastlín **minimálne 5 metrov široké multifunkčné pásy** v dĺžke **najmenej 200 m** (plocha 1000 m^2), ktoré budú umiestnené na okraji alebo vo vnútri dielu pôdneho bloku ornej pôdy medzi dvoma druhmi pestovaných plodín. Odporúčané zloženie zmesí rastlín podľa pripravovaného nariadenia vlády SR, ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami rozvoja vidieka:

Pre vlhkejšie podmienky

Názov rastlinného druhu	Botanický názov	Podiel (%)
Kôpor voňavý	*Anethum graveolens*	3
Borák lekársky	*Borago officinalis*	2
Koriander siaty	*Coriandrum sativum*	2
Pohánka jedlá	*Fagopyrum esculentum*	35
Slnečnica ročná	*Helianthus annuus*	9
Ľan siaty	*Linum usitatissimum*	14
Slez lesný	*Malva sylvestris ssp. mauritanica*	2
Vtáčia noha siata	*Ornithopus sativus*	2,5
Facélia vratičolistá	*Phacelia tanacetifolia*	12
Reďkovka	*Raphanus sativus*	4
Horčica biela	*Sinapis alba*	7
Ďatelina egyptská	*Trifolium alexandrinum*	2,5
Ďastelina perská	*Trifolium resupinátum*	2,5
Vika siata	*Vicia sativa*	2,5

Pre suchšie podmienky

Názov	Botanický názov	Podiel (%)
Kôpor voňavý	*Anethum graveolens*	3
Borák lekársky	*Borago officinalis*	2
Nechtík lekársky	*Calendula officinalis*	5
Nevädza poľná	*Centaurea cyanus*	5
Koriander	*Coriandrum sativum*	3
Pohánka jedlá	*Fagopyrum esculentum*	24
Fenikel	*Foeniculum vulgare*	5
Slnečnica	*Helianthus annuus*	13
Žerucha siata	*Lepidium sativum*	4
Ľan siaty	*Linum usitatissimum*	12
Vičenec vikolistý	*Onobrychis viciifolia*	5
Vlčí mak	*Papaver rhoeas*	3
Facélia	*Phacelia tanacetifolia*	3
Ďatelina purpurová	*Trifolium incarnatum*	4
Vika siata	*Vicia sativa*	5

» Zabezpečiť **výsev multifunkčných pásov** do **konca apríla** príslušného roku počas trvania záväzku, pričom ich umiestnenie sa môže každý rok meniť.
» **Neaplikovať na vytvorených multifunkčných biopásoch** celoročne **chemické prípravky** na ochranu rastlín ani minerálne hnojivá.
» **Nekosiť vysiate pásy** počas celého roka a najneskôr do začiatku vegetačného obdobia nasledujúceho roku ich zapraviť do pôdy.

Doplnkové záväzky operácie:

» **Absolvovať školiaci kurz** k správne vykonávaným podmienkam operácie do konca 1. roku záväzku. Školiaci kurz v rozsahu najmenej 14 hodín musí absolvovať žiadateľ alebo ním poverená osoba v pracovnoprávnom vzťahu alebo v obdobnom pracovnom vzťahu. Potvrdenie o absolvovaní školiaceho kurzu zaslať platobnej agentúre **do 10 pracovných dní odo dňa jeho vydania.**

Zásady vzhľadom na určenie výberových kritérií

» V prípade predloženia žiadostí nad rámec finančných možností operácie bude vykonaný výber žiadostí so zohľadnením podielu multifunkčných pásov v ha k celkovej výmere ornej pôdy v podniku a výmery zaradenej v územiach Natura 2000. Presné a konkrétne výberové kritériá určí pripravované nariadenie vlády SR, ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami rozvoja vidieka.

Miera podpory:

» Výška podpory je **350 €/ha ornej pôdy s vytvoreným multifunkčným pásom.**

e) Osobitné podmienky v operácii Ochrana biotopov poloprírodných a prírodných trávnych porastov

Záväzky operácie:

» Aplikácia hnojív a prípravkov na ochranu rastlín
» **Neaplikovať** minerálne hnojivá a hnojovicu na všetkých typoch trávnych biotopov.
» **Obmedziť použitie organických hnojív** podľa typu tráv B, C; **maximálna** dávka organických hnojív **je 50 kg N/ha biotopu raz za 2 roky** (exkrementy pasúcich sa zvierat sa do limitu nezapočítavajú).
» **Neaplikovať** na celej ploche biotopu **prípravky na ochranu rastlín.**

Spôsoby kosenia

» Vykonať **prvú kosbu** trávnych porastov **najneskôr do 30. júla** (termín kosenia možno zmeniť so súhlasom orgánu štátnej ochrany prírody).
» Kosiť **maximálne 2-krát** ročne typy **B, C, D, E, 1-krát ročne** kosiť typy **A a G**; **ručné kosenie** a **kosenie s pomocou ľahkých mechanizmov** je možné použiť pre typ **A, C, F, G**. Trávne porasty je potrebné kosiť smerom **od stredu k okrajom porastu** alebo od **jednej strany** pozemku **na druhú stranu.**

Podmienky pasenia

» **Vylúčiť pasenie pre typ F.**

» **Dopásať** mládze hospodárskymi zvieratami je možné po prvej kosbe na plochách biotopov typu **C a E** a to **zaťažením max. 0,3 DJ.**

» Dodržiavať zásady **šetrného košarovania** (min. plocha na **1 DJ – 10 m² košiara**, pravidelné denné prekladanie košiarov) na plochách biotopov typu **B a G**; pri pasení mladého hovädzieho dobytka je možnosť využívania nočného košiara umiesteného stabilne so **súhlasom** príslušnej odbornej organizácie Štátnej ochrany prírody.

» Pásť hospodárske zvieratá takým spôsobom, aby nedošlo k poškodeniu biotopu a so zaťažením **maximálne 1,9 DJ** prežúvavcov a koní/hektár plochy biotopu **a najmenej 0,3 DJ/hektár** na plochách povolených na pasenie v období od **1. mája do 31. októbra** každého roka záväzku; oplôtkové pasenie je povolené, pričom musí byť dodržané povolené zaťaženie, ktoré sa prepočítava na celkovú oplotenú plochu.

Doplnkové záväzky operácie:

» Realizovať na plochách biotopov **prísevy** len **rovnakým druhom tráv** podľa typu biotopu.
» **Zakázané je diskovanie** alebo **orba a odvodňovanie** trávnych porastov, mulčovanie je možné na rovnakej ploche 2-krát počas trvania záväzku ako doplnkové agrotechnické opatrenie zamerané proti šíreniu náletových drevín.
» **Absolvovať školiaci kurz** k správne vykonávaným podmienkam operácie do konca 1. roku záväzku. Školiaci kurz v rozsahu najmenej 14 hodín musí absolvovať žiadateľ alebo ním poverená osoba v pracovnoprávnom vzťahu alebo v obdobnom pracovnom vzťahu. Potvrdenie o absolvovaní školiaceho kurzu zaslať platobnej agentúre **do 10 pracovných dní odo dňa jeho vydania.**

Zásady vzhľadom na určenie výberových kritérií

» Výberové kritériá sa neuplatňujú.

Kombinácia s inými neprojektovými opatreniami

» Operáciu Ochrana biotopov poloprírodných a prírodných trávnych porastov je **možné kombinovať** s podopatrením **Platby v rámci Natura 2000 - trvalý trávny porast** a s opatrením **Ekologické poľnohospodárstvo** s vylúčením duplicitného financovania.

Miera podpory:

Základná platba na	Výška podpory (€/ha/rok)
Ochranu biotopov poloprírodných a prírodných trávnych porastov B, D, E	87,33 €/ha
Ochranu biotopov poloprírodných a prírodných trávnych porastov A, C, F, G	174,00 €/ha

Kombinačná platba na	Výška podpory (€/ha/rok)
Ochranu biotopov poloprírodných a prírodných trávnych porastov B, D, E + podopatrenie Platby v rámci Natura 2000 - trvalý trávny porast	91,70 €/ha
Ochranu biotopov poloprírodných a prírodných trávnych porastov A, C, F, G + podopatrenie Platby v rámci Natura 2000 - trvalý trávny porast	190,51 €/ha
Ochranu biotopov poloprírodných a prírodných trávnych porastov B, D, E + opatrenie Ekologické poľnohospodárstvo	155,90 €/ha
Ochranu biotopov poloprírodných a prírodných trávnych porastov A, C, F, G + opatrenie Ekologické poľnohospodárstvo	246,70 €/ha

f) Osobitné podmienky v operácii Ochrana biotopu sysľa pasienkového

Záväzky operácie:

» Neaplikovať žiadne hnojivá, povolené je len hnojenie pasúcimi sa zvieratami.
» Neaplikovať prípravky na ochranu rastlín.
» Prvú kosbu trávnych porastov vykonať v termíne do 31. mája a následné kosby tak, aby priemerná výška trávneho porastu vo vegetačnom období nepresahovala 20 cm.
» Zabezpečiť kosenie plochy od stredu ku krajom alebo od jednej strany pozemku k druhej strane pozemku.
» Zabezpečiť začiatok pastvy v apríli tak, aby spásané plochy trávnych porastov počas pastevnej sezóny nepresahovali výšku 20 cm (oplôtkové pasenie je povolené).
» Zakázané je diskovanie alebo orba a odvodňovanie trávnych porastov.

Doplnkové záväzky operácie:

» **Absolvovať školiaci kurz** k správne vykonávaným podmienkam operácie do konca 1. roku záväzku. Školiaci kurz v rozsahu najmenej 14 hodín musí absolvovať žiadateľ alebo ním poverená osoba v pracovnoprávnom vzťahu alebo v obdobnom pracovnom vzťahu. Potvrdenie o absolvovaní školiaceho kurzu zaslať platobnej agentúre **do 10 pracovných dní odo dňa jeho vydania.**

Zásady vzhľadom na určenie výberových kritérií

» Výberové kritériá sa neuplatňujú.

Kombinácia s inými neprojektovými opatreniami

» Operáciu Ochrana biotopu sysľa pasienkového je možné kombinovať s podopatrením Platby v rámci Natura 2000 - trvalý trávny porast a s opatrením Ekologické poľnohospodárstvo s vylúčením duplicitného financovania.Vylúčená je kombinácia podpory na tej istej ploche biotopu sysľa pasienkového a biotopu poloprírodných a prírodných trávnych porastov.

Miera podpory:

Základná platba na	Výška podpory (€/ha/rok)
Ochranu biotopu sysľa pasienkového	70 €/ha

Kombinačná platba na	Výška podpory (€/ha/rok)
Ochranu biotopu sysľa pasienkového + podopatrenie Platby v rámci Natura 2000 - trvalý trávny porast	82,38 €/ha
Ochranu biotopu sysľa pasienkového + opatrenie Ekologické poľnohospodárstvo	138,57 €/ha

g) Osobitné podmienky v operácii Ochrana biotopu dropa fúzatého

Záväzky operácie:

» Zabezpečiť **stanovený** osevný postup
- pestovať **minimálne 4 druhy hlavných plodín**,
- celkový **podiel** ozimných obilnín, repky olejnej, viacročných krmovín, tráv na ornej pôde a medziplodín spolu **minimálne 70 %**, z toho
  1. podiel repky olejnej alebo viacročných krmovín **minimálne 15 %,**
  2. podiel tráv na ornej pôde kosených po 15.7. je **minimálne 5 %.**

» **Neaplikovať prípravky na ochranu rastlín** podľa vyhlášok, ktorými sa vyhlasujú príslušné Chránené vtáčie územia Lehnice a Sysľovské polia.

» **Kosiť** a vykonávať **žatevné práce** vždy **od stredu smerom k okrajom** alebo **od jednej strany pozemku k druhej strane pozemku**; pri kosbe a žatve **používať výstražné zariadenia.**

Doplnkové záväzky operácie:

» **Absolvovať školiaci kurz** k správne vykonávaným podmienkam operácie do konca 1. roku záväzku. Školiaci kurz v rozsahu najmenej 14 hodín musí absolvovať žiadateľ alebo ním poverená osoba v pracovnoprávnom vzťahu alebo v obdobnom pracovnom vzťahu. Potvrdenie o absolvovaní školiaceho kurzu zaslať platobnej agentúre **do 10 pracovných dní odo dňa jeho vydania.**

Zásady vzhľadom na určenie výberových kritérií

» Výberové kritériá sa neuplatňujú.

Kombinácia s inými neprojektovými opatreniami

» Operáciu Ochrana biotopu dropa fúzatého je možné **kombinovať** s operáciou **Ochrana vodných zdrojov – CHVO Žitný ostrov** a s opatrením **Ekologické poľnohospodárstvo** s vylúčením duplicitného financovania.

Miera podpory:

Základná platba na	Výška podpory (€/ha/rok)
Ochranu biotopu dropa fúzatého	86 €/ha

Kombinačná platba na	Výška podpory (€/ha/rok)
Ochranu biotopu dropa fúzatého + operácia Ochrana vodných zdrojov – CHVO Žitný Ostrov	111 €/ha
Ochranu biotopu dropa fúzatého + opatrenie Ekologické poľnohospodárstvo	138,57 €/ha

h) Osobitné podmienky v operácii Ochrana vodných zdrojov – Chránená vodohospodárska oblasť Žitný ostrov

Záväzky operácie:

» Zabezpečiť **celkový rozbor ornej pôdy** v prvom roku realizácie operácie **v jarnom období** akreditovanou inštitúciou (1 sonda na 10 ha) na obsah minerálneho dusíka (Nmin.), P, K, pH a taktiež **v tom istom roku v jesennom období** na obsah Nmin. (miesto odberu vzoriek sa musí zaznamenať globálnym lokalizačným systémom GPS).

» Zabezpečiť v nasledujúcich **3** po **sebe idúcich kalendárnych rokoch jesenný rozbor pôdnych vzoriek** (1 sonda na 10 ha) akreditovanou inštitúciou na obsah Nmin. (miesto odberu vzoriek sa musí zaznamenať globálnym lokalizačným systémom).

» **Vypracovať každoročne** na základe výsledkov jesenného rozboru pôdnych vzoriek na obsah Nmin. **mapu zásob živín** a na základe týchto podkladov stanoviť každoročne plán hnojenia podľa osevného postupu.

» Viesť a uchovávať všetky záznamy a výsledky analytických rozborov najmenej **7 rokov od začiatku plynutia záväzku.**

Doplnkové záväzky operácie:

» **Absolvovať školiaci kurz** k správne vykonávaným podmienkam operácie do konca 1. roku záväzku. Školiaci kurz v rozsahu najmenej 14 hodín musí absolvovať žiadateľ alebo ním poverená osoba v pracovnoprávnom vzťahu alebo v obdobnom pracovnom vzťahu. Potvrdenie o absolvovaní školiaceho kurzu zaslať platobnej agentúre **do 10 pracovných dní odo dňa jeho vydania.**

Zásady vzhľadom na určenie výberových kritérií

» Výberové kritériá sa neuplatňujú.

Kombinácia s inými neprojektovými opatreniami

» Operáciu Ochrana vodných zdrojov – CHVO Žitný ostrov je možné kombinovať s operáciou **Ochrana biotopu dropa fúzatého** s vylúčením duplicitného financovania.

Miera podpory:

Základná platba na	Výška podpory (€/ha/rok)
Ochranu vodných zdrojov – CHVO Žitný Ostrov	25 €/ha

Kombinačná platba na	Výška podpory (€/ha/rok)
Ochranu vodných zdrojov – CHVO Žitný Ostrov + operácia Ochrana biotopu dropa fúzatého	111 €/ha

i) Osobitné podmienky v operácii Chov a udržanie ohrozených druhov zvierat

Záväzky operácie:

» **Udržať stav zvierat** počas obdobia trvania záväzku. **Náhradu** zvieraťa **je možné vykonať** iným zvieraťom rovnakého druhu a plemena, ktoré spĺňa podmienky na poskytnutie platby, **najneskôr** do 15 dní odo dňa vyradenia z chovu alebo úhynu zvieraťa. Oznámenie o náhrade sa zasiela platobnej agentúre **do 10 pracovných dní** odo dňa náhrady a obsahuje číslo identifikačného kódu nahradeného zvieraťa alebo životné číslo nahradeného koňa a číslo identifikačného kódu nového zvieraťa alebo životné číslo nového koňa a dátum náhrady.

Doplnkové záväzky operácie:

» **Absolvovať školiaci kurz** k správne vykonávaným podmienkam operácie do konca 1. roku záväzku. Školiaci kurz v rozsahu najmenej 14 hodín musí absolvovať žiadateľ alebo ním poverená osoba v pracovnoprávnom vzťahu alebo v obdobnom pracovnom vzťahu. Potvrdenie o absolvovaní školiaceho kurzu zaslať platobnej agentúre **do 10 pracovných dní odo dňa jeho vydania.**

Kombinácia s inými neprojektovými opatreniami

» Operáciu Chov a udržanie ohrozených druhov zvierat (slovenský pinzgauský dobytok) možno kombinovať s operáciou Zlepšenie starostlivosti o dojnice opatrenia Dobré životné podmienky zvierat.

Miera podpory:

Základná platba na	Výška podpory (€/DJ/rok)
Hovädzí dobytok	200 €/DJ
Ovce	200 €/DJ
Kozy	200 €/DJ
Kone	200 €/DJ

Kombinačná platba na	Výška podpory (€/DJ/rok)
Hovädzí dobytok (slovenský pinzgauský dobytok) + operácia Zlepšenie starostlivosti o dojnice opatrenia Dobré životné podmienky zvierat	330 €/DJ

5.2 EKOLOGICKÉ POĽNOHOSPODÁRSTVO (M11)

Žiadateľ o podporu v rámci opatrenia ekologické poľnohospodárstvo (EP) môže žiadať podporu na tieto podopatrenia:

a. Platby na prechod na postupy a metódy ekologického poľnohospodárstva (na tzv. konverziu)
b. Platby na udržanie ekologického poľnohospodárstva

Poľnohospodár, ktorý zatiaľ nie je ekologickým výrobcom a uvažuje o zmene tzv. konvenčného spôsobu hospodárenia na ekologické poľnohospodárstvo, **musí v prvom rade požiadať** príslušný kontrolný orgán (ÚKSÚP) **o registráciu do systému ekologického poľnohospodárstva.** Podrobné podmienky sú pre záujemcov k dispozícii na webovom sídle ÚKSÚPu (www.uksup.sk). Základnou podmienkou registrácie je uzavretie zmluvy o kontrole s oprávnenou inšpekčnou organizáciou.

Všeobecné informácie

Pri podpore **konverzie z tzv. konvenčného** poľnohospodárstva na **ekologické** poľnohospodárstvo sa podpora poskytuje v povinnom období, počas ktorého **musí** prijímateľ **dodržiavať všetky pravidlá** ekologickej výroby, **avšak** svoje produkty **nie je oprávnený** uvádzať na trh ako ekologický výrobok v certifikovanej biokvalite. Toto obdobie je pri pestovaní plodín na ornej pôde, zeleniny, liečivých, koreninových a aromatických rastlín a jahôd a trvalých trávnych porastoch **dva roky** a pri ovocných sadoch a vinohradoch **tri roky. Posledným rokom** konverzie je kalendárny rok, počas ktorého sa konverzia vykonávala **najneskôr do 30. novembra.**

Obdobie záväzku je **päť kalendárnych rokov** a začína plynúť **od 1. januára roku podania žiadosti** o zaradenie do opatrenia. Pokiaľ žiadateľ vstúpi do opatrenia v operácii platba na konverziu na ekologické poľnohospodárstvo, po skončení konverzie pokračuje v záväzku v operácii platba na udržanie ekologického poľnohospodárstva na zostávajúce obdobie 5-ročného záväzku. V prípade dostatku disponibilných finančných prostriedkov môže riadici orgán (MPRV SR) rozhodnúť o predĺžení záväzku o 1 rok.

Oprávnení prijímatelia a všeobecné podmienky podpory

Fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe a ich združenia plniace požiadavky aktívneho poľnohospodára (pozri časť 4. „Všeobecné podmienky záväzkov neprojektových opatrení“) podľa § 3 nariadenia vlády SR č. 342/2014 Z. z.

Všeobecné podmienky oprávnenosti:

- **Počas celej doby záväzku byť vedený v registri ekologickej výroby** vedenom ÚKSÚPom, pričom v prvom roku záväzku **musí** byť žiadateľ **registrovaný do 31. januára** a mať **uzatvorenú zmluvu** s oprávnenou inšpekčnou organizáciou do **31. marca.**
- Vstúpiť do opatrenia **s minimálne 1 ha** poľnohospodárskej pôdy evidovanej v LPIS.
- Vstúpiť do opatrenia **s minimálne 51 %** výmery poľnohospodárskej pôdy podniku registrovanej v systéme ekologickej výmery na ÚKSÚPe, ak žiadateľ hospodári súbežne ekologickým aj neekologickým (konvenčným) spôsobom.

Osobitné podmienky podpory:

Okrem všeobecných podmienok uvedených v časti príručky *4. „Všeobecné podmienky záväzkov neprojektových opatrení“* a podmienok oprávnenosti musí prijímateľ dodržiavať ďalšie osobitné (špecifické) podmienky podpory:

1. Dodržiavať ustanovenia nariadenia Rady (ES) č. 834/2007 o ekologickej výrobe a označovaní ekologických produktov.
2. Dodržiavať nasledovný počet jedincov ovocných druhov v ovocnom sade:

   Intenzívny sad: minimálny počet jedincov ovocných druhov v kategórii Ovocné sady intenzívne pri vstupe do opatrenia a počas celého záväzku na jeden hektár musí byť nasledovný: jadroviny 1000 ks, broskyňa 600ks, marhuľa 600 ks, slivka 500 ks, čerešňa 500 ks, višňa 500 ks, ringlota 500 ks, ríbezle

3000 ks, egreš 2000 ks, maliny 5000 ks, černice 3000 ks, čučoriedky 3000 ks, brusnica 10 000 ks, rakytník 1 000 ks, baza čierna 500 ks, jarabina čierna 1000 ks, ruža jabĺčková 1000 ks, mandľa 300 ks, orech 150 ks, gaštan 150 ks, lieska 300 ks.

Ostatný sad: minimálny počet jedincov ovocných druhov v kategórii Ovocné sady ostatné pri vstupe do opatrenia a počas celého záväzku na jeden hektár musí byť nasledovný: jadroviny 400 ks, broskyňa 300 ks, marhuľa 300 ks, slivka 300 ks, čerešňa 300 ks, višňa 300 ks, ringlota 300 ks, ríbezle 2000 ks, egreš 1000 ks, maliny 3000 ks, černice 2000 ks, čučoriedky 2000 ks, brusnica 5000 ks, rakytník 500 ks, baza čierna 300 ks, jarabina čierna 600 ks, ruža jabĺčková 600 ks, mandľa 200 ks, orech 50 ks, gaštan 50 ks, lieska 200 ks.

3. Udržiavať TTP v zapojenom stave **dosievaním certifikovaným osivom** tráv alebo trávnych zmesí.
4. **Dodržiavať zaťaženie registrovanými zvieratami v ekologickej poľnohospodárskej výrobe najmenej 0,3 DJ** na jeden hektár trvalých trávnych porastov vedených v záväzku a **maximálne zaťaženie 1,9 DJ** na jeden hektár poľnohospodárskej pôdy v záväzku v období **od 1. mája do 31. októbra** každého roka záväzku.
5. Podpora sa **neposkytuje** na rastlinné komodity pestované v ekologickom poľnohospodárstve na produkciu bioplynu, biopalív, kúrenie, pelety.

Podpora sa poskytuje na:
- Ornú pôdu
- Zeleninu, jahody, liečivé, koreninové a aromatické rastliny
- Zemiaky
- Ovocné sady intenzívne rodiace (rodiaci sad je od začiatku 4. roka po výsadbe)
- Ovocné sady intenzívne mladé (mladý sad je sad od jeho výsadby po začiatok rodivosti (1. až 3. rok)
- Ovocné sady ostatné
- Vinohrady – Mladý vinohrad je vinohrad od jeho výsadby do začiatku rodivosti (1. až 3. rok), Rodiaci vinohrad je vinohrad od začiatku 4. roka po výsadbe.
- Trvalé trávne porasty (TTP)

Kombinácia s inými neprojektovými opatreniami

V rámci opatrenia ekologické poľnohospodárstvo je možné obe podopatrenia Platby na konverziu na EP a platby na udržanie EP kombinovať s nasledovnými operáciami Agroenvironmentálno-klimatického opatrenia (AEKO):
- na TTP s opatrením AEKO s operáciou Ochrana biotopov poloprírodných a prírodných trávnych porastov
- na TTP s opatrením AEKO s operáciou Ochrana biotopu sysľa pasienkového
- na ornej pôde s opatrením AEKO s operáciou Ochrana biotopu dropa fúzatého
- na TTP s opatrením Platby v rámci sústavy Natura 2000 – trvalý trávny porast

Pri kombinácii podopatrenia Platby na konverziu na EP resp. Platby na udržanie EP s horeuvedenými operáciami/opatreniami platia vždy **prísnejšie podmienky** určené pre danú operáciu/opatrenie a to **na ploche, na ktorej sa uplatňuje kombinácia.**

Miera podpory:

Výšky platieb sú rovnaké v podopatrení Platby na konverziu na EP a v podopatrení Platby na udržanie EP.

Základná platba na:	Výška podpory (€/ha/rok)
Orná pôda	153 €/ha
Zelenina, liečivé, koreninové a aromatické rastliny	529 €/ha
Zemiaky	290 €/ha
Ovocné sady intenzívne - rodiace	671 €/ha
Ovocné sady intenzívne - mladé	420 €/ha
Ovocné sady ostatné	330 €/ha
Vinohrady - rodiace	671 €/ha
Vinohrady - mladé	420 €/ha
TTP	96 €/ha

Základná platba na:	Výška podpory (€/ha/rok)
EP - TTP s operáciou Ochrana biotopov TTP (kategória B,D,E)	155,90 €/ha
EP - TTP s operáciou Ochrana biotopov TTP (kategória A,C,F,G)	246,70 €/ha
EP - TTP s operáciou Ochrana biotopu sysľa pasienkového TTP	138,57 €/ha
EP - TTP s operáciou Platby v rámci sústavy Natura 2000 TTP	118,39 €/ha
EP - orná pôda s operáciou Ochrana biotopu dropa fúzatého OP	152,90 €/ha

5.3 DOBRÉ ŽIVOTNÉ PODMIENKY ZVIERAT (M14)

Žiadateľ o podporu v rámci opatrenia dobré životné podmienky zvierat môže žiadať podporu na tieto operácie:

a. **Zlepšenie starostlivosti o dojnice**
b. **Zlepšenie ustajňovacích podmienok ošípaných**
c. **Zlepšenie životných podmienok prasníc a prasiatok po narodení**
d. **Zlepšenie životných podmienok v chove hydiny**

Oprávnení prijímatelia a všeobecné podmienky podpory

Fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe plniace požiadavky aktívneho poľnohospodára (pozri časť *4. „Všeobecné podmienky záväzkov neprojektových opatrení“*) podľa § 3 nariadenia vlády SR č. 342/2014 Z. z.

Všeobecné informácie

Opatrenie v rámci **všetkých operácií** je nastavené na **záväzné** obdobie **jedného roka** s možnosťou opakovania počas programového obdobia šiestich rokov. **Záväzok začína plynúť od 1. mája roku predloženia žiadosti** o zaradenie do 30. apríla nasledujúceho roka.

Všeobecné podmienky oprávnenosti:

1. Chovať vybrané druhy hospodárskych zvierat v prepočte na počet dobytčích jednotiek *(viď. koeficienty prepočtu DJ v časti „4. Všeobecné podmienky záväzkov neprojektových opatrení“).*
2. **Počas celej doby záväzku** byť evidovaným **držiteľom chovu** daného druhu zvierat v Centrálnej evidencii hospodárskych zvierat (CEHZ).
3. Mať zvieratá **evidované v CEHZ.**
4. Pri operácii **zlepšenie starostlivosti o dojnice** vstúpiť do opatrenia s počtom **najmenej 10 dojníc** (DJ) a dojnice **chovať voľným ustajnením**. Náhrada dojnice **je možná inou dojnicou evidovanou v CEHZ** najneskôr do 15 dní odo dňa vyradenia dojnice z chovu alebo odo dňa úhynu dojnice. Oznámenie sa zasiela platobnej agentúre do 5 dní odo dňa náhrady, oznámenie obsahuje číslo identifikačného kódu nahradenej dojnice a číslo ušnej značky novej dojnice.
5. Pri operácii **zlepšenie ustajňovacej pohody výkrmových ošípaných** vstúpiť do opatrenia s minimálnym počtom **10 DJ** a len **s prasiatkami** narodenými v rámci operácie **Zlepšenie životných podmienok prasníc a prasiatok po narodení v rámci opatrenia** Dobré životné podmienky zvierat.
6. Pri operácii z**lepšenie životných podmienok prasníc a prasiatok po narodení** vstúpiť do opatrenia **s minimálnym počtom 10 prasníc** (v prepočte 5 DJ).
7. Pri operácii **zlepšenie životných podmienok v chove hydiny** vstúpiť do opatrenia s minimálnym počtom **30 DJ.**

Rozsah opatrenia:

Operácia	Plánovaný počet podporených dobytčích jednotiek (DJ)
Zlepšenie starostlivosti o dojnice	75 500 DJ
Zlepšenie ustajňovacích podmienok výkrmových ošípaných	177 235 DJ
Zlepšenie životných podmienok prasníc a prasiatok po narodení	15 150 DJ
Zlepšenie životných podmienok v chove hydiny	32 370 DJ

Kombinovateľnosť

Možnosti kombinovať operácie s inými neprojektovými opatreniami sú uvedené v prílohe č. 1. **Kombinovať** opatrenia na tých istých zvieratách je možné len v operácii **Zlepšenie starostlivosti o dojnice** s operáciou **Chov a udržanie ohrozených druhov zvierat** (slovenský pinzgauský dobytok) Agroenvironmentálno-klimatického opatrenia.

Osobitné podmienky podpory:

Okrem všeobecných podmienok uvedených v časti príručky *4. Všeobecné podmienky záväzkov neprojektových opatrení* a podmienok oprávnenosti musí prijímateľ dodržiavať ďalšie osobitné (špecifické) podmienky podpory:

a) Osobitné podmienky v operácii Zlepšenie starostlivosti o dojnice

Záväzok operácie:

» Zvýšiť celkovú ustajňovaciu plochu na dojnicu **minimálne o 15 %** a dosiahnuť plochu pri **jednoradových boxoch 5,90 m²/dojnicu**, pri **protiľahlých boxoch 5,58 m²/dojnicu** a pri **kotercovom ustajnení 7,19 m²/dojnicu.**

Typ ustajnenia	Štandardná plocha v m²	Zvýšená plocha o 15 % v m²
Jednoradové boxy s uzatvorenou prednou stenou	5,13	5,90
Protiľahlé boxy s otvorenou prednou stenou	4,98	5,58
Skupinový koterec	6,25	7,19

Zásady vzhľadom na určenie výberových kritérií

V prípade predloženia žiadostí **nad rámec** finančných možností operácie bude vykonaný výber žiadostí **so zohľadnením počtu DJ** v operácii a **podielu počtu dojníc s dosiahnutou ustajňovacou plochou z celkového počtu dojníc v podniku.** Presné a konkrétne výberové kritériá určí pripravované nariadenie vlády SR, ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami rozvoja vidieka.

Kombinácia s inými neprojektovými opatreniami

Operáciu **Zlepšenie starostlivosti o dojnice** možno **kombinovať** s opatrením **Chov a udržanie ohrozených druhov zvierat** (slovenský pinzgauský dobytok) v rámci Agroenvironmentálno-klimatického opatrenia.

Miera podpory:

Základná platba na	Výška podpory (€/DJ/rok)
Dojnicu	130 €/DJ

Kombinačná platba na	Výška podpory (€/DJ/rok)
Zlepšenie starostlivosti o dojnice + operácia Chov a udržanie ohrozených druhov zvierat na Hovädzí dobytok (slovenský pinzgauský dobytok)	330 €/DJ

b) Osobitné podmienky v operácii Zlepšenie ustajňovacích podmienok výkrmových ošípaných

Záväzky operácie:

» Zabezpečiť výkrmovým ošípaným **navýšenie** ustajňovacej plochy **minimálne o 10 %** nad rámec požiadaviek uvedených v nariadení vlády SR č. 735/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú minimálne normy ochrany ošípaných v zn. n. p.

Hmotnosť ošípanej	Štandardná plocha v m²	Zvýšená plocha o 10 % v m²
20 kg - 30 kg	0, 30	0,33
30 kg - 50 kg	0,40	0,44
50 kg - 85 kg	0,55	0,61
85 kg - 110 kg	0,65	0,72
Nad 110 kg	1,00	1,10

Doplnkové záväzky operácie:

» Podporu možno poskytnúť na výkrmové ošípané **od 20 kg do porážkovej hmotnosti.**
» **Počet** chovaných zvierat **sa preukazuje vyplnením dokladu o premiestnení ošípaných** v súlade s vyhláškou MPRV SR č. 17/2012 Z. z. o identifikácii a registrácii ošípaných a zaslaním jeho kópie platobnej agentúre.
» **Sumárny výkaz** o počte odchovaných zvierat k poslednému dňu trvania záväzku **sa zasiela platobnej agentúre do 10 dní.**

Zásady vzhľadom na určenie výberových kritérií

V prípade predloženia žiadostí **nad rámec** finančných možností operácie bude vykonaný výber žiadostí **so zohľadnením počtu DJ** v operácii a **podielu počtu výkrmových ošípaných s dosiahnutou ustajňovacou plochou** z celkového počtu výkrmových ošípaných v podniku. Presné a konkrétne výberové kritériá určí pripravované nariadenie vlády SR, ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami rozvoja vidieka.

Miera podpory:

Výška podpory je **20 €/DJ/rok.**

c) Osobitné podmienky v operácii Zlepšenie životných podmienok prasníc a prasiatok po narodení

Záväzky operácie:

1. **Zabezpečiť pre prasnice** ustajnené v skupinovom koterci **navýšenie ustajňovacej plochy minimálne o 10 %** nad rámec požiadaviek uvedených v nariadení vlády SR č. 735/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú minimálne normy ochrany ošípaných v zn. n. p.

Hmotnosť ošípanej	Štandardná plocha v m²	Zvýšená plocha o 10 % v m²
5 a menej ks	2,48	2,72
6 – 39 ks	2,25	2,48
40 a viac ks	2,05	2,26

2. Zabezpečiť **odstav ciciakov** v priemere **30 dní a viac** za turnus od narodenia.

Doplnkové záväzky operácie:

» Viesť evidenciu odstavu ciciakov v rozsahu údajov podľa pripravovaného nariadenia vlády SR, ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami rozvoja vidieka. Hlásenie zasielať platobnej agentúre do 10 dní od skončenia odstavu všetkých ciciakov v turnuse.

Hlásenie o odstave ciciakov

Dátum naskladnenia	Číslo prasnice	Dátum oprasenia	Dátum odstavu ciciakov	Iný záznam

Zásady vzhľadom na určenie výberových kritérií

V prípade predloženia žiadostí **nad rámec finančných** možností operácie bude vykonaný výber žiadostí **so zohľadnením počtu DJ** v operácii a **podielu počtu prasníc s dosiahnutou ustajňovacou plochou z celkového počtu prasníc v podniku.** Presné a konkrétne výberové kritériá určí pripravované nariadenie vlády SR, ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami rozvoja vidieka.

Miera podpory:

Výška podpory je **150 €/DJ/rok.**

d) Osobitné podmienky v operácii Zlepšenie životných podmienok v chove hydiny

Záväzky operácie:

1. Zabezpečiť **zaťaženie podlahovej plochy najviac 30,0 kg/m² pri hlbokej podstielke (zníženie o 23 % oproti minimálnemu štandardu, t. j. 39 kg/m² plochy** stanovenom v nariadení vlády SR č. 275/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú minimálne pravidlá ochrany kurčiat chovaných na produkciu mäsa); toto zaťaženie je žiadateľ povinný dodržiavať počas celého záväzku.
2. Zabezpečiť, aby **doba čistenia, dezinfekcie a prípravy haly** na nový turnus **nebola kratšia ako 14 dní** a počet turnusov nesmie prekročiť 6 opakovaní počas trvania záväzku.

Doplnkové záväzky operácie:

» Zabezpečiť, aby dĺžka výkrmu **nebola kratšia ako 38 dní/1 turnus,** pričom prvým výkrmovým dňom je deň naskladnenia. Do výkrmových dní sa neráta deň vyskladnenia.

» **Viesť evidenciu o naskladnení a vyskladnení hydiny na halovej karte** v rozsahu údajov podľa pripravovaného nariadenia vlády SR, ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami rozvoja vidieka.

HALOVÁ KARTA	
Evidencia chovu hydiny za každý chovný priestor (turnus)	
Turnus č.	
Dátum naskladnenia:	
Dátum vyskladnenia:	
Plocha chovného priestoru (m²):	
Konečné zaťaženie plochy chov. priestoru (kg/m²):	
Počet dobytčích jednotiek:	
Naskladnené množstvo (ks):	
Vyskladnené množstvo (kg):	

» Zasielať platobnej agentúre hlásenie na halovej karte:
- **o naskladnení chovného priestoru do 5 pracovných dní** odo dňa naskladnenia chovného priestoru, hlásenie obsahuje dátum naskladnenia, počet naskladnených kurčiat v kusoch a v DJ
- **o vyskladnení chovného priestoru do 5 pracovných dní** odo dňa vyskladnenia chovného priestoru na halovej karte, hlásenie obsahuje dátum vyskladnenia, počet vyskladnených kurčiat v kusoch a v DJ.

Zásady vzhľadom na určenie výberových kritérií

V prípade predloženia žiadostí **nad rámec finančných možností** operácie bude vykonaný výber žiadostí **so zohľadnením počtu DJ** v operácii a **podielu počtu výkrmových kurčiat s dosiahnutým zaťažením z celkového počtu výkrmových kurčiat v podniku.** Presné a konkrétne výberové kritériá určí pripravované nariadenie vlády SR, ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami rozvoja vidieka.

Miera podpory:

Výška podpory je **75 €/DJ/rok.**

6. PRAKTICKÉ INFORMÁCIE K ŽIADOSTIAM O POSKYTNUTIE PODPORY

PREDKLADANIE ŽIADOSTÍ

» Záujemca o poskytnutie podpory na operácie týkajúce sa poľnohospodárskych plôch v rámci **M10 Agroenvironmentálno-klimatického opatrenia** (t. j. na **všetky** operácie **okrem** operácie Chov a udržanie ohrozených druhov zvierat) a **M11 Ekologické poľnohospodárstvo** predkladá žiadosť o zaradenie do opatrenia a žiadosť o platbu v rámci jednotnej žiadosti spolu s prílohami podľa pripravovaného nariadenia vlády SR, ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami rozvoja vidieka.

» Jednotná žiadosť sa predkladá **každoročne** na základe výzvy platobnej agentúry od termínu určeného vo výzve (**obvykle od polovice apríla**) najneskôr **do 15. mája príslušného roka.**

» Pokiaľ žiadateľ predloží žiadosť po tomto termíne v lehote **do 25 kalendárnych dní**, čiastka, na ktorú by bol oprávnený, ak by žiadosť podal včas, **sa zníži o 1 % za každý pracovný deň oneskorenia.** Žiadateľ po uplynutí lehoty na predkladanie jednotnej žiadosti **môže zmeniť** resp. **doplniť** žiadosť najneskôr do **31. mája** kalendárneho roka.

» Na žiadosti predložené po uplynutí lehoty **25 kalendárnych dní** sa **neprihliada.**

» Pre žiadateľov, ktorí si podali žiadosť v predchádzajúcom roku, pripravuje platobná agentúra každoročne **predtlačené formuláre**: identifikačný list, jednotná žiadosť, zoznam poľnohospodárskych pozemkov a grafické prílohy. V prípade, ak žiadateľ podáva jednotnú žiadosť **po prvýkrát,** je **potrebné požiadať o dotlač grafických príloh.**

» **Žiadosť** o zaradenie do opatrenia a žiadosť o platbu na operáciu **Chov a udržanie ohrozených druhov zvierat M10 Agroenvironmentálno-klimatického opatrenia** a na opatrenie **M14 Dobré životné podmienky zvierat** sa predkladajú formou osobitnej žiadosti vrátane príloh podľa pripravovaného nariadenia vlády SR, ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami rozvoja vidieka. Tieto žiadosti sa podávajú v termíne, ktorý stanoví platobná agentúra vo výzve.

» **Každoročne** pred podaním žiadosti resp. spolu so žiadosťou **predkladá žiadateľ** platobnej agentúre **identifikačný list** v súlade s § 13 ods. 10 nariadenia vlády SR č. 342/2014 Z. z. spolu s prílohami podľa § 13 ods. 11 tohto nariadenia.

» **Platby** na neprojektové opatrenia **sa poskytujú žiadateľovi** na základe predloženej žiadosti **len v prípade, ak suma platieb**, ktoré sa majú v príslušnom roku poskytnúť, **dosahuje najmenej 100 Eur.**

» **Všetky výzvy,** potrebné formuláre a príručku pre žiadateľov o priame podpory **zverejňuje platobná agentúra** v termíne výzvy v elektronickej forme v záložke **„Aktuality“** resp. v záložke **„Priame a agroenvironmentálne podpory/Oznámenia“** na svojom webovom sídle www.apa.sk. Zároveň záložka „Priame a agroenvironmentálne podpory“ obsahuje príslušnú platnú legislatívu EÚ a SR, metodické pokyny a usmernenia.

» **Žiadosti sa podávajú** na príslušné **regionálne pracovisko platobnej agentúry (RP PPA)** podľa **adresy** trvalého bydliska fyzickej osoby resp. **sídla** právnickej osoby žiadateľa.

Zatriedenie žiadateľov na jednotlivé RP PPA podľa okresu:

Regionálne pracovisko		Okres
1.	RP Nitra	Nitra, Topoľčany, Zlaté Moravce, Šaľa
2.	RP Komárno	Komárno
3.	RP Levice	Levice, Krupina
4.	RP Nové Zámky	Nové Zámky
5.	RP Trenčín	Trenčín, Považská Bystrica, Bánovce nad Bebravou, Púchov, Prievidza, Partizánske, Ilava, Nové mesto nad Váhom, Myjava
6.	RP Trnava	Trnava, Skalica, Senica, Piešťany, Hlohovec, Bratislava I.-V., Malacky, Pezinok, Senec
7.	RP Dunajská Streda	Dunajská Streda, Galanta
8.	RP Zvolen	Zvolen, Banská Bystrica, Žiar nad Hronom, Banská Štiavnica, Detva, Žarnovica, Brezno
9.	RP Rimavská Sobota	Rimavská Sobota, Rožňava, Revúca
10.	RP Lučenec	Lučenec, Veľký Krtíš, Poltár
11.	RP Žilina	Žilina, Kysucké Nové Mesto, Čadca, Bytča, Turčianske Teplice, Martin
12.	RP Dolný Kubín	Dolný Kubín, Liptovský Mikuláš, Námestovo, Tvrdošín, Ružomberok
13.	RP Košice	Košice I.-IV., Košice – okolie
14.	RP Michalovce	Michalovce, Vranov nad Topľou, Snina, Humenné, Sobrance, Medzilaborce
15.	RP Trebišov	Trebišov
16.	RP Prešov	Prešov, Svidník, Stropkov, Sabinov, Bardejov
17.	RP Poprad	Poprad, Gelnica, Levoča, Kežmarok, Spišská Nová Ves, Stará Ľubovňa

Zoznam RP PPA a zatriedenie okresov na jednotlivé pracoviská platobnej agentúry spolu s kontaktnými údajmi sú k dispozícii na webovom sídle PPA www.apa.sk v záložke **„Kontakty – Regionálne pracoviská PPA“.**

IDENTIFIKAČNÝ SYSTÉM PRE POĽNOHOSPODÁRSKE PARCELY (LPIS)

Povinnou prílohou k jednotnej žiadosti je **zoznam dielov pôdnych blokov** (s uvedením druhu pozemku a výmery) evidovaných v **Identifikačnom systéme pre poľnohospodárske parcely (LPIS).** Na vedenie LPIS sa nevzťahuje zákon č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v zn. n. p., preto je potrebné mať na zreteli, že hranice katastrálneho územia nie sú totožné s hranicami dielov pôdnych blokov v registri pôdy LPIS.

Žiadateľ má možnosť identifikovať užívanú poľnohospodársku pôdu podľa LPIS na verejnom mapovom portáli www.podnmapy.sk, kde sú k dispozícii aj podrobné informácie o jednotlivých dieloch pôdnych blokov a ich atribútoch.

Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum - Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôdy na základe nových ortofotosnímok a výsledkov kontrol nepretržite vykonáva aktualizáciu údajov v registri pôdy LPIS vyňatím plôch, ktoré už nie sú poľnohospodárskou pôdou (budovy, trvalé stavby, komunikácie, zárasty...), t. j. nie sú oprávnené na poskytovanie priamych podpôr. Zmeny sú priebežne zverejňované aj na mapovom portáli.

www.podnemapy.sk

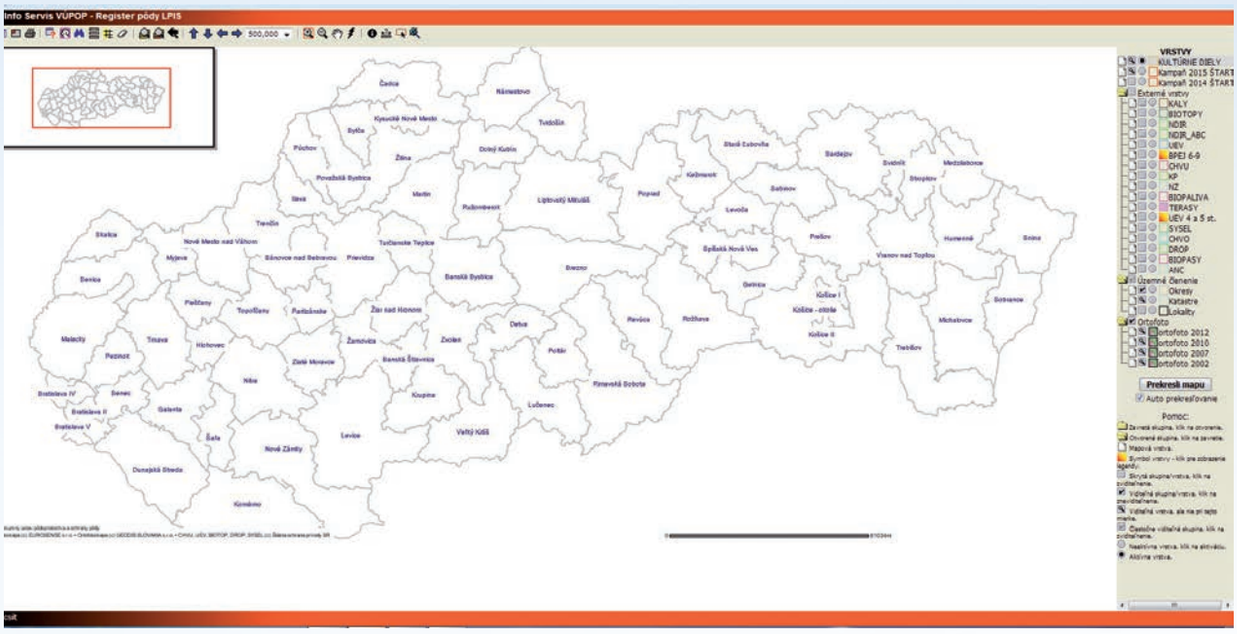

ADMINISTROVANIE ŽIADOSTÍ

Platobná agentúra rozhoduje o žiadosti o poskytnutie podpory na neprojektové opatrenia PRV SR 2014 – 2020 popísané v tejto príručke podľa § 7 ods. 1 písm. a) zákona č. 543/2007 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy pri poskytovaní podpory v poľnohospodárstve a rozvoji vidieka v zn. n. p. v súlade s ustanoveniami zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v zn. n. p. Po prijatí žiadosti o podporu začína platobná agentúra správne konanie o žiadosti podľa § 18 správneho poriadku.

V zmysle § 7 ods. 1 písm. c) cit. zákona rozhoduje platobná agentúra aj o zaradení žiadosti o poskytnutie podpory do opatrenia, pričom na toto konanie sa nevzťahuje zákon o správnom konaní.

Všetky žiadosti administruje platobná agentúra v Integrovanom administratívnom a kontrolnom systéme (IACS), ktorý vykonáva administratívne (krížové) kontroly na jednotlivé registre (CEHZ, LPIS, registre ÚKSÚPu) a navzájom medzi žiadosťami, zabezpečuje výber žiadostí o zaradenie do opatrenia, vykonáva administratívne kontroly na overenie podmienok oprávnenosti na platbu a pravidiel krížového plnenia a zaznamenáva výsledky vykonaných kontrol. Po vykonaní všetkých administratívnych a kontrolných postupov IACS zohľadňuje výsledky overovania vo výpočte platby a stanovuje zníženia platieb a vylúčenia z platieb v súlade s platnou legislatívou EÚ a SR. Zároveň IACS slúži aj na kontrolu viacročných záväzkov.

Každá žiadosť o zaradenie do opatrenia a žiadosť o poskytnutie podpory je po prijatí zaevidovaná do IACS. V prípade, ak je v rámci administratívnej kontroly na žiadosti alebo identifikačnom liste zistený nedostatok podania (napr. nevyplnené polia, chýbajúce prílohy, chybné číslo bankového účtu a pod.), platobná agentúra o uvedenom oboznámi žiadateľa a vyzve ho na doplnenie v stanovenej lehote.

Po vložení všetkých žiadostí o zaradenie do opatrenia **sa žiadosti zaradia podľa stanovených kritérií do bodových pásiem samostatne pre jednotlivé operácie.** V prípade, ak predložené žiadosti presahujú finančné limity operácie a na operáciu sa vzťahuje výber, vykoná sa prostredníctvom systému IACS výber žiadostí podľa vopred určených výberových kritérií. Zaradenie žiadosti do opatrenia oznámi platobná agentúra žiadateľovi. Na rozhodovanie o zaradení do opatrenia sa neuplatňuje správny poriadok, preto nie je možné podať opravný prostriedok.

OVEROVANIE PODMIENOK NA POSKYTNUTIE PODPORY

Žiadateľ sa dobrovoľným vstupom do opatrenia **zaväzuje plniť** všetky **stanovené podmienky** opatrenia/operácie počas obdobia záväzku. Plnenie podmienok preukazuje predkladaním požadovaných dokladov (napr. potvrdenie o registrácii v ekologickej výrobe vydané ÚKSÚPom, doklad o absolvovaní školiaceho kurzu a pod.) a vykonávaním podmienok záväzku.

Platobná agentúra v rámci správneho konania o žiadosti overuje a kontroluje podmienky oprávnenosti a ďalšie súvisiace podmienky manuálnymi a systémovými administratívnymi kontrolami (napr. na údaje podľa LPIS, CEHZ, registre vedené ÚKSÚPom, kontrolou predloženia príslušných dokladov a pod.) a kontrolami na mieste.

V zmysle správneho poriadku platobná agentúra **písomne oznamuje žiadateľovi zistené nezrovnalosti** resp. **podozrenie z neplnenia povinností** a poskytuje žiadateľovi možnosť vyjadriť sa v stanovenej lehote k zisteniam. Rovnako platobná agentúra oboznamuje žiadateľa aj so skutočnosťami zistenými kontrolou na mieste.

Žiadateľ má v súlade so správnym poriadkom právo vyjadriť sa k zisteniam z administratívnej kontroly ako aj z kontroly na mieste.

ROZHODNUTIE O ŽIADOSTI

Po ukončení overovania podmienok na poskytnutie podpory a súvisiacich podmienok vrátane pravidiel krížového plnenia vydáva platobná agentúra **rozhodnutie vo veci príslušnej žiadosti** podľa § 46 správneho poriadku. Po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia pristupuje platobná agentúra k vykonaniu rozhodnutia zaslaním finančných prostriedkov na bankový účet žiadateľa.

V prípade, ak žiadateľ nie je spokojný s rozhodnutím platobnej agentúry a proti rozhodnutiu je možné podať **odvolanie**, má právo podať odvolanie **v lehote do 15 dní** odo dňa doručenia rozhodnutia.

Žiadateľ môže v zákonom stanovených prípadoch využiť okrem riadnych aj mimoriadne opravné prostriedky, prípadne podať žalobu na súd.

UPOZORNENIE PRE ŽIADATEĽOV

Odporúčame žiadateľom oboznámiť sa dôkladne so všetkými podmienkami pre poskytnutie podpory a naštudovať si príslušnú platnú legislatívu EÚ a SR. Dávame do pozornosti aktuálne informácie, oznámenia a výzvy uverejňované na webovom sídle PPA (www.apa.sk).

Znalosťou podmienok pre poskytovanie podpory, ale aj rôznych možností, ktoré má žiadateľ k dispozícii pre uplatnenie na svojej žiadosti (napr. vyššia moc a mimoriadne okolnosti, doplnenie žiadosti, stiahnutie, náhrada zvieraťa, výnimka z uplatnenia administratívnych sankcií a pod.) môžu v budúcnosti predísť zníženiam platieb, resp. sankciám z dôvodu nedodržania stanovených podmienok a vylúčeniam z podpory. Taktiež odporúčame žiadateľom komunikovať s platobnou agentúrou, vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia, v prípade potreby zasielať požadované dokumenty v stanovených termínoch, čím môžu urýchliť proces spracovania žiadosti za účelom riadneho overenia skutočného stavu na žiadosti a vyhnúť sa podávaniu opravných prostriedkov.

7. PREHĽAD ZÁKLADNÝCH DOKUMENTOV EÚ A SR

- Program rozvoja vidieka SR 2014 – 2020
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1305/2013 zo 17. decembra 2013 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005 (NEPR č. 1305/2013)
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1306/2013 zo 17. decembra 2013 o financovaní, riadení a monitorovaní spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008 (NEPR č. 1306/2013)
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1307/2013 zo 17. december 2013, ktorým sa ustanovujú pravidlá priamych platieb pre poľnohospodárov na základe režimov podpory v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 637/2008 a nariadenie Rady (ES) č. 73/2009
- Zákon č. 543/2007 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy pri poskytovaní podpory v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 342/2014 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v poľnohospodárstve v súvislosti so schémami oddelených priamych platieb

8. UŽITOČNÉ ODKAZY:

- www.mpsr.sk – webové sídlo Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka
- www.apa.sk – webové sídlo Pôdohospodárskej platobnej agentúry (v časti priame a agroevironmentálne podpory sa zverejňujú aktuality, oznámenia o predkladaní žiadostí, platná legislatíva, metodické pokyny a usmernenia)
- www.podnemapy.sk – mapový portál v časti Register pôdy - LPIS obsahuje verejne dostupné informácie zo systému identifikácie poľnohospodárskych pozemkov (LPIS)
- www.uksup.sk – webové sídlo Ústredného kontrolného a skúšobného stavu poľnohospodárskeho
- www.cehz.sk – prístup na databázu centrálnej evidencie hospodárskych zvierat
- http://eur-lex.europa.eu/ – bezplatný prístup k právu Európskej únie
- http://jaspi.justice.gov.sk/ – bezplatný prístup k právnym predpisom SR
- http://www.zbierka.sk/ - bezplatný prístup na elektronickú zbierku právnych predpisov

PRÍLOHA Č. 1 – TABUĽKA KOMBINOVATEĽNOSTI NEPROJEKTOVÝCH OPATRENÍ

Tabuľka kombinovateľnosti na tej istej ploche/resp. tých istých DJ		Integrovaná produkcia			Agroenvironmentálno - klimatické opatrenie									
		Vinohradníctvo	Ovocinárstvo	Zeleninárstvo	Multifunkčné okraje polí/biopásy na OP	Ochrana biotopov poloprírodných a prírodných TP	Ochrana biotopu sysľa pasienkového	Ochrana dropa fúzatého	Ochrana vodných zdrojov - CHVO Žitný ostrov	Chov a udržanie ohrozených druhov zvierat	Ekologické poľnohospodárstvo	Platby v rámci sústavy Natura 2000 – trvalý trávny porast	Dobré životné podmienky zvierat - Zlepšenie starostlivosti o dojnice
Agroenvironmentálno - klimatické opatrenie	Integrovaná produkcia												
	Vinohradníctvo		N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
	Ovocinárstvo	N		N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
	Zeleninárstvo	N	N		N	N	N	N	N	N	N	N	N
	Multifunkčné okraje polí/ biopásy na OP		N	N		N	N	N	N	N	N	N	N
	Ochrana biotopov poloprírodných a prírodných TP		N	N	N		N	N	N	N	Ap TTP	Ap TTP	N
	Ochrana biotopu sysľa pasienkového		N	N	N	N		N	N	N	Ap TTP	Ap TTP	N
	Ochrana dropa fúzatého		N	N	N	N	N		A	N	Ap OP	N	N
	Ochrana vodných zdrojov - CHVO Žitný ostrov		N	N	N	N	N	A		N	N	N	N
	Chov a udržanie ohrozených druhov zvierat		N	N	N	N	N	N	N		N	N	A
	Ekologické poľnohospodárstvo			N	N	Ap TTP	Ap TTP	Ap OP	N	N		Ap TTP	N
	Platby v rámci sústavy Natura 2000 – trvalý trávny porast			N	N	Ap TTP	Ap TTP	N	N	N	Ap TTP		N
	Dobré životné podmienky zvierat - Zlepšenie starostlivosti o dojnice	N	N	N	N	N	N	N	N	A	N	N	

Ap – kombinácia s prienikovou platbou,
A – kombinácia so súčtom platieb,
N – kombinácia je vylúčená

TTP – trvalý trávny porast,
OP – orná pôda

PRÍLOHA Č. 2 - PRAVIDLÁ KRÍŽOVÉHO PLNENIA

- **DPEP** = Dobré poľnohospodárske a environmentálne podmienky
- **PH** = Požiadavky hospodárenia

Oblasť	Hlavná otázka	Požiadavky a normy		Podmienky
Životné prostredie, zmeny klímy, dobré poľnohospodárske podmienky pôdy	Vodné zdroje	PH 1	Ochrana vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov	a. Dodržiavať požiadavky objemu skladovacích kapacít pre jednotlivé druhy hospodárskych hnojív podľa osobitného predpisu. Koeficienty pre výpočet množstva dusíka sú uvedené v prílohe č. 3. b. Dodržiavať podmienku umiestnenia dočasnej voľnej skládky na poľnohospodárskej pôde so svahovitosťou do 3° s vylúčením produkčných blokov s vysokým stupňom obmedzenia. c. Dodržiavať maximálne deväťmesačnú skladovaciu lehotu maštaľného hnoja na voľnej skládke od prvej navážky. d. Dodržiavať odstup v nárazníkových zónach desať metrov od brehovej čiary vodného toku alebo od zátopovej čiary vodnej nádrže a hranice ochranného pásma I. stupňa zdroja podzemnej vody podľa osobitného predpisu. e. Dodržiavať povinnosť viesť presnú prvotnú evidenciu o striedaní plodín, agrotechnike a hnojení pozemkov podľa osobitného predpisu. f. Dodržiavať povinnosť vypracovania a dodržiavania programu používania hnojív s obsahom dusíka. Koeficienty pre výpočet množstva dusíka sú uvedené v prílohe č. 3. g. Dodržiavať zákaz hnojenia v termíne od 15. novembra do 15. februára a pri skorom jarnom prihnojovaní ozimín v termíne od 1. februára v dávke do 60 kg dusíka/ha s dodržiavaním pôdnych a klimatických obmedzení. Koeficienty pre výpočet množstva dusíka sú uvedené v prílohe č. 3. h. Dodržiavať požiadavku neaplikovania hnojív s obsahom dusíka na pôdu: zamrznutú (viac ako 8 cm do hĺbky), zasneženú (vyššia vrstva snehu ako 5 cm) alebo zamokrenú súvislou vrstvou vody. i. Dodržiavať požiadavku aplikácie maximálne povolenej dávky 170 kg/ha/rok celkového dusíka z hospodárskych hnojív. Koeficienty pre výpočet množstva dusíka sú uvedené v prílohe č. 3.
		DPEP 1	Vytvorenie nárazníkových zón pozdĺž vodných tokov	a. Dodržiavať zákaz používania priemyselných a organických hnojív s obsahom dusíka v nárazníkových zónach pozdĺž útvarov povrchových vôd a odkrytých podzemných vôd v šírke do desať metrov od brehovej čiary na diele pôdneho bloku vedeného v systéme identifikácie poľnohospodárskych pozemkov – LPIS.
		DPEP 2	Regulovanie používania vôd	a. Zabezpečiť a mať k dispozícii povolenie na odber povrchových a podzemných vôd na zavlažovanie podľa osobitného predpisu) alebo zmluvu so správcom štátnych závlahových sústav, ak dochádza k zavlažovaniu.
		DPEP 3	Ochrana podzemných vôd proti znečisteniu	a. Dodržiavať povinnosť viesť v podniku dokumentáciu o nadobudnutí a o zaobchádzaní s nebezpečnými látkami.* b. Zabrániť priamemu vypúšťaniu nebezpečných látok*) do podzemných vôd. c. Zabrániť nepriamemu vypúšťaniu nebezpečných látok*) do podzemných vôd.
	Pôda a zásoby uhlíka	DPEP 4	Minimálne krytie pôdy	a. Zabezpečiť v termíne od 1. novembra do 1. marca na ornej pôde s priemernou svahovitosťou nad 12o najmenej 40 % vegetačné pokrytie výmery ornej pôdy oziminou, viacročnou krmovinou alebo medziplodinou alebo strniskom.

Oblasť	Hlavná otázka	Požiadavky a normy		Podmienky
Životné prostredie, zmeny klímy, dobré poľnohospodárske podmienky pôdy	Pôda a zásoby uhlíka	DPEP 5	Minimálne obhospodarovanie pôdy s cieľom obmedziť eróziu	a. Dodržiavať vhodné opatrenia obhospodarovania ornej pôdy tak, aby sa zamedzilo tvorbe ryhovej erózie a aby sa predišlo vzniku eróznych rýh nad 20 cm hĺbky
		DPEP 6	Udržanie množstva organickej hmoty v pôde vrátane zákazu vypaľovania ornej pôdy so strniskom	a. Dodržiavať zákaz pestovania tej istej okopaniny na tej istej ploche počas dvoch po sebe nasledujúcich rokov. b. Dodržiavať zákaz vypaľovania strnísk a pálenia rastlinných zvyškov po zbere úrody z obilnín, strukovín a olejnín. c. Dodržiavať zákaz vypaľovania trvalých trávnych porastov počas celého roka.
	Biodiverzita	PH 2	Ochrana voľne žijúcich vtákov	a. Dodržiavať zákaz poškodzovania a odstraňovania hniezdnych stanovíšť. b. Dodržiavať zákaz rušenia hniezdenia vtákov vplyvom agrotechnických opatrení v období hniezdenia a vyvádzania mláďat; obdobím hniezdenia je termín od 1. marca do 30. septembra. c. Dodržiavať zákaz chytania, zraňovania, usmrcovania dospelého jedinca vtáka a jeho vývinového štádia a ničenia vajec.
		PH 3	Ochrana biotopov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín	a. Dodržiavať zákaz odstraňovania a narušovania krajinných prvkov na ornej pôde, ako sú solitér, stromoradie, skupina stromov, terasa a medza. b. Dodržiavať zákaz zasahovania do biotopu európskeho významu, ktorým je možné biotop poškodiť alebo zničiť.
	Krajina, minimálna miera údržby	DPEP 7	Zachovanie krajinných prvkov vrátane zákazu strihania živých plotov a stromov počas obdobia reprodukcie vtáctva a v období hniezdenia	a. Dodržiavať zákaz odstraňovania a narušovania krajinných prvkov na ornej pôde, ako sú solitér, stromoradie, skupina stromov, terasa a medza. b. Dodržiavať zákaz strihania živých plotov a stromov počas obdobia reprodukcie vtákov a v období hniezdenia; obdobím hniezdenia je termín od 1. marca do 30. septembra.
Verejné zdravie, zdravie zvierat a rastlín	Bezpečnosť potravín	PH 4	Bezpečnosť potravín a krmív	a. Dodržiavať zákaz umiestňovať na trh zdraviu škodlivú potravinu alebo potravinu nevhodnú na ľudskú spotrebu. b. Dodržiavať zásady skladovania krmív tak, aby nedochádzalo k ich kontaminácii osivami, biocídmi, pesticídmi, medikovanými krmivami a inými zakázanými látkami alebo ku krížovej kontaminácii s krmivami živočíšneho pôvodu a aby boli bez viditeľných znakov zaplesnenia alebo zamorenia živými škodcami.

Oblasť	Hlavná otázka	Požiadavky a normy		Podmienky
Verejné zdravie, zdravie zvierat a rastlín	Bezpečnosť potravín	PH 4	Bezpečnosť potravín a krmív	c. Dodržiavať používanie len takých krmív, vrátane krmív určených na miešanie vlastných kŕmnych zmesí, ktoré pochádzajú od registrovaných alebo schválených krmivárskych podnikov podľa osobitného predpisu. d. Dodržiavať zásady používania kŕmnych surovín živočíšneho pôvodu a geneticky modifikovaných kŕmnych surovín pri výkone pridružených činností, miešania krmiva na účely vlastného hospodárenia, prepravy a manipulácie s krmivami podľa osobitného predpisu. e. Dodržiavať povinnosť viesť potrebné záznamy ohľadne chovu zvierat, výroby prvotných produktov živočíšneho pôvodu alebo rastlinného pôvodu podľa osobitného predpisu. f. Dodržiavať zásady skladovania odpadov a nebezpečných látok tak, aby sa zabránilo kontaminácii vyrábaných potravín. g. Dodržiavať zásady vhodného skladovania a správneho používania doplnkových látok do krmív, veterinárnych liečiv a biocídov. h. Pri zvieratách, od ktorých pochádza mlieko na ľudskú spotrebu, dodržiavať zachovávanie celkového dobrého zdravotného stavu zvierat a chovu bez tuberkulózy a brucelózy. i. Dodržiavať zásady umiestňovania a konštrukčnej úpravy zariadenia a priestorov, kde sa mlieko skladuje, spracúva a chladí tak, aby sa zabránilo riziku kontaminácie mlieka. j. Dodržiavať zásady skladovania mlieka tak, aby priestory používané na skladovanie mlieka boli chránené proti škodcom, oddelené od priestorov, kde sú ustajnené zvieratá, vybavené príslušným chladiacim zariadením a povrch tohto príslušenstva, ktoré prichádza do kontaktu s mliekom, bol ľahko čistiteľný a dezinfikovateľný. k. Dodržiavať vykonávanie dojenia hygienickým spôsobom a ochladzovanie mlieka na požadovanú teplotu, okamžitého schladenia na teplotu najviac 8 °C, ak sa vykonáva každodenný zber, alebo na teplotu najviac 6 °C, ak sa zber nevykonáva denne. l. Dodržiavať zásady skladovania vajec v čistote, v suchu, bez vonkajšieho zápachu, ochrany pred nárazom a pred priamym slnečným žiarením. m. Dodržiavať povinnosť viesť dokumentáciu o všetkých dodávateľoch a odberateľoch krmív so zameraním na presnú identifikáciu dodávateľa alebo odberateľa a druhu krmív, ich množstiev a termínov dodania alebo odoslania krmív. n. Dodržiavať povinnosť zavedenia systémov a postupov pre vysledovateľnosť vstupov a výstupov na farme v položkách dodávateľ, druh a množstvo, dátum dodania, dátum, kedy produkt opustil farmu, a uchovávať tieto informácie vo formáte, ktorý v prípade vyžiadania umožní ich ľahkú dostupnosť a poskytnutie. o. Dodržiavať povinnosť zabezpečiť neodkladné stiahnutie potraviny z trhu a oznámiť túto skutočnosť príslušnému orgánu a spotrebiteľom, ak sa vyskytol problém v oblasti potravinovej bezpečnosti. p. Dodržiavať povinnosť stiahnuť krmivo z obehu a informovať o tom príslušné orgány, v prípade ak žiadateľ zistil, že kŕmna surovina, ktorú vyprodukoval alebo umiestnil na trhu, nie je v súlade s požiadavkami na bezpečnosť krmív podľa osobitného predpisu.
		PH 5	Zabránenie používaniu určitých látok s hormonálnym alebo tyrostatickým účinkom a beta-agonistov pri chove hospodárskych zvierat	a. Dodržiavať zákaz podávania látok podľa osobitného predpisu hospodárskym zvieratám na produkciu potravín alebo zvieratám akvakultúry. b. Dodržiavať zásady používania zakázaných látok na farme podľa osobitného predpisu. c. Dodržiavať zákaz odosielať na zabitie hospodárske zvieratá, ktorým boli podané zakázané látky, alebo uvádzať na trh mäso na ľudskú spotrebu alebo iné živočíšne produkty získané z hospodárskych zvierat alebo zvieratá akvakultúry, ktorým boli podané zakázané látky, okrem povolených výnimiek. d. Dodržiavať povinnosť vedenia záznamov o podávaní zakázaných látok.

Oblasť	Hlavná otázka	Požiadavky a normy		Podmienky
Verejné zdravie, zdravie zvierat a rastlín	Identifikácia a registrácia zvierat	PH 6	Identifikácia a registrácia ošípaných	a. Dodržiavať povinnosť registrácie chovu ošípaných podľa osobitného predpisu. b. Dodržiavať povinnosť vedenia registra chovu ošípaných podľa osobitného predpisu. c. Dodržiavať povinnosť zaznamenávania všetkých údajov v registri chovu ošípaných podľa osobitného predpisu. d. Dodržiavať zásadu trvalého označenia ošípanej podľa osobitného predpisu. e. Dodržiavať povinnosť hlásenia každej zmeny v chove ošípaných do Centrálnej evidencie hospodárskych zvierat do desiateho dňa nasledujúceho mesiaca podľa osobitného predpisu. f. Dodržiavať povinnosť archivácie registra chovu ošípaných po dobu najmenej troch rokov podľa osobitného predpisu.
	Identifikácia a registrácia zvierat	PH 7	Identifikácia a registrácia hovädzieho dobytka	a. Dodržiavať povinnosť vedenia individuálneho registra hovädzieho dobytka podľa osobitného predpisu. b. Dodržiavať povinnosť zaznamenávania všetkých údajov v individuálnom registri chovu hovädzieho dobytka podľa osobitného predpisu. c. Dodržiavať zásadu trvalého označovania hovädzieho dobytka podľa osobitného predpisu. d. Dodržiavať povinnosť hlásenia každej zmeny v chove hovädzieho dobytka do Centrálnej evidencie hospodárskych zvierat do siedmich dní odo dňa zmeny podľa osobitného predpisu. e. Dodržiavať povinnosť sprevádzania zvieraťa sprievodnými dokladmi pri premiestňovaní mimo farmy v rámci územia Slovenskej republiky podľa osobitného predpisu. f. Dodržiavať povinnosť archivácie individuálneho registra hovädzieho dobytka po dobu najmenej troch rokov podľa osobitného predpisu.
	Identifikácia a registrácia zvierat	PH 8	Identifikácia a registrácia oviec a kôz	a. Dodržiavať povinnosť vedenia individuálneho registra oviec a kôz podľa osobitného predpisu. b. Dodržiavať povinnosť zaznamenávania všetkých údajov v individuálnom registri chovu oviec a kôz podľa osobitného predpisu. c. Dodržiavať zásadu trvalého označovania oviec a kôz podľa osobitného predpisu. d. Dodržiavať povinnosť hlásenia každej zmeny v chove oviec a kôz do centrálnej evidencie hospodárskych zvierat do siedmich dní odo dňa zmeny podľa osobitného predpisu. e. Dodržiavať povinnosť archivácie individuálneho registra oviec a kôz po dobu najmenej troch rokov podľa osobitného predpisu.
	Choroby zvierat	PH 9	Pravidlá prevencie, kontroly a eradikácie niektorých prenosných spongiformných encefalopatií	a. Dodržiavať zákaz skrmovania živočíšnych bielkovín alebo krmív s obsahom živočíšnych bielkovín okrem povolených výnimiek a mať povolenie príslušného orgánu veterinárnej starostlivosti na zapracovanie živočíšnych bielkovín do krmív pre neprežúvavce a skrmovanie takých krmovín neprežúvavcami. b. Dodržiavať povinnosť oznámiť podozrenie na transmisívne spongiformné encefalopatie TSE príslušnému orgánu veterinárnej starostlivosti. c. Dodržiavať povinnosť poskytovania údajov potrebných na identifikáciu a vyhľadávanie rizikových zvierat a produktov a splnenie opatrení nariadených príslušným orgánom veterinárnej starostlivosti v súvislosti s podozrením alebo potvrdením TSE. d. Dodržiavať povinnosť plniť požiadavky a mať k dispozícii doklady podľa osobitného predpisu) pri uvádzaní na trh, obchodovaní, dovoze a vývoze hovädzieho dobytka, oviec a kôz, ich spermy, embryí a vajíčok.

Oblasť	Hlavná otázka	Požiadavky a normy		Podmienky
Verejné zdravie, zdravie zvierat a rastlín	Prípravky na ochranu rastlín	PH 10	Používanie prípravkov na ochranu rastlín	a. Dodržiavať povinnosť používania takých prípravkov na ochranu rastlín, ktoré sú registrované podľa osobitného predpisu v Slovenskej republike a aplikovať ich podľa údajov uvedených na etikete výrobku.
Dobré životné podmienky zvierat	Dobré životné podmienky zvierat	PH 11	Minimálne normy na ochranu teliat	a. Dodržiavať povinnosť chovateľa kontrolovať ustajnené teľatá minimálne dvakrát denne a teľatá chované vonku aspoň jedenkrát denne, bezodkladne zabezpečiť vhodné ošetrenie všetkým teľatám, ktoré sa javia ako choré alebo poranené, ak je potrebné, konzultovať zdravotný stav s veterinárnym lekárom, a ak sú choré alebo poranené, teľatá izolovať vo vhodnom ustajnení. b. Dodržiavať zásadu, aby ustajnenie bolo konštruované tak, aby umožnilo každému teľaťu si bez problémov ľahnúť, odpočívať, vstať a čistiť sa. c. Dodržiavať zásadu, aby teľatá neboli priväzované, ak sa používa priväzovanie, len v skupinovom ustajnení najviac na jednu hodinu počas kŕmenia, nesmie spôsobovať teľatám poranenie, musí byť pravidelne kontrolované a zostrojené tak, aby umožnilo teľaťu pohybovať sa, a predišlo sa riziku uškrtenia alebo poranenia teľaťa. d. Dodržiavať zákaz používania náhubku u teliat.Dodržiavať zásadu, aby teľatá staršie ako osem týždňov neboli ustajnené v individuálnom koterci, ak veterinárny lekár neurčil inak. e. Dodržiavať rozmery individuálnych kotercov tak, aby zodpovedali požiadavkám podľa osobitného predpisu a mali perforované steny, ktoré umožnia teľatám priamy vizuálny a hmatový kontakt. f. Dodržiavať zásadu chovu teliat v skupine tak, aby každé malo k dispozícii voľnú plochu zodpovedajúcu požiadavkám podľa osobitného predpisu. g. Dodržiavať zásadu, aby podlahy v ustajňovacích priestoroch pre teľatá boli konštruované tak, aby nespôsobili poranenie alebo utrpenie teľatám, ktoré na nich stoja alebo ležia, ustajnené teľatá musia mať pohodlné, čisté, vhodne odvodňované ležovisko a teľatá vo veku do dvoch týždňov musia mať k dispozícii vhodnú podstielku. h. Dodržiavať zásadu zabezpečenia vhodného a dostatočného prirodzeného alebo umelého osvetlenia. i. Dodržiavať zásadu, aby materiály používané na výstavbu ustajnenia pre teľatá, s ktorými môžu prísť teľatá do kontaktu, neboli pre ne škodlivé, aby sa dali dôkladne čistiť a dezinfikovať, a stajne, ohrady, príslušenstvo a nástroje, ktoré sa používajú pre teľatá, boli riadne čistené a dezinfikované. j. Dodržiavať povinnosť kŕmenia teliat najmenej dvakrát denne a zabezpečiť všetkým teľatám ustajneným v skupine a kŕmeným inak ako do úplného nasýtenia alebo automatickým kŕmnym systémom prístup ku krmivu v rovnakom čase. k. Zabezpečiť, aby všetky teľatá staršie ako dva týždne mali prístup k dostatočnému množstvu čerstvej vody alebo mali možnosť uspokojiť ich potrebu príjmu tekutín pitím iných tekutín, a zabezpečiť, aby čerstvá napájacia voda bola vždy k dispozícii v horúcom počasí aj pre choré teľatá. l. Zabezpečiť teľatám vhodnú výživu prispôsobenú ich veku, hmotnosti, fyziologickým potrebám a potrebám súvisiacim so správaním. m. Zabezpečiť, aby každé teľa bolo napájané mledzivom čo najskôr po narodení, najneskôr však do šiestich hodín života.

Oblasť	Hlavná otázka	Požiadavky a normy		Podmienky
Dobré životné podmienky zvierat	Dobré životné podmienky zvierat	PH 11	Minimálne normy na ochranu teliat	n. Zabezpečiť, aby kŕmne a napájacie zariadenia boli navrhnuté, skonštruované, umiestnené a udržiavané tak, aby sa minimalizovalo znečistenie krmiva a vody. o. Dodržiavať zásadu aspoň raz denne kontrolovať automatizované alebo mechanické zariadenia dôležité pre zdravie a pohodu teliat, ak sa zistí porucha, okamžite ju odstrániť. Ak to nie je možné, robiť primerané kroky na zabezpečenie zdravia a pohody teliat až do odstránenia poruchy. Ak sa v chove používa systém umelého vetrania, zabezpečiť vhodný záložný systém a poplašný systém, ktorý je pravidelne testovaný.
		PH 12	Minimálne normy na ochranu ošípaných	a. Dodržiavať zákaz priväzovania prasníc a prasničiek. b. Ustajnenie pre ošípané konštruovať takým spôsobom, aby umožnilo zvieratám napĺňanie ich potrieb, a podlahy v zariadeniach na chov ošípaných navrhovať, zostrojovať a udržiavať tak, aby ošípaným nespôsobovali zranenie alebo utrpenie. c. Ak sú ošípané chované v skupinách na betónovej roštovej podlahe, betónová roštová podlaha musí spĺňať požiadavky pre jednotlivé kategórie ošípaných podľa osobitného predpisu. d. Dodržiavať zásadu chovu ošípaných tak, že musia byť najmenej osem hodín denne chované pri osvetlení s intenzitou najmenej 40 luxov. e. Zabrániť stálej hlučnosti nad 85 dB, ale aj stálemu alebo náhlemu hluku v budove, kde sa chovajú ošípané. f. Zabezpečiť stály prístup chovaným ošípaným k dostatočnému množstvu zdraviu neškodného materiálu umožňujúcemu vhodné vyhľadávacie a manipulačné činnosti. g. Prijať vhodné opatrenia na zabránenie agresívneho správania s možnosťou dočasného individuálneho ustajnenia chorých, zranených, napádaných alebo agresívnych zvierat v prípade ošípaných chovaných v skupine. h. Dodržiavať povinnosť kŕmenia ošípaných najmenej jedenkrát denne vhodným krmivom a zabezpečiť, ak sa ošípané kŕmia v skupine iným spôsobom, ako do úplného nasýtenia, alebo individuálnym automatickým kŕmnym systémom, aby každá ošípaná mala prístup ku krmivu v rovnakom čase ako ostatné ošípané v skupine. i. Zabezpečiť stály prístup k dostatočnému množstvu čerstvej vody pre všetky ošípané staršie ako dva týždne. j. Zabezpečiť v chove ciciakov, aby časť z celkovej plochy podlahy dostatočná na poskytnutie odpočinku pre všetky zvieratá naraz bola plná alebo prekrytá podložkou alebo vhodne podstlaná. k. Zabezpečiť dostatočný priestor v pôrodnom boxe na cicanie bez ťažkostí. l. Odstavovať ciciaky po dovŕšení veku 28 dní okrem situácie, ak by neskoršie odstavenie malo nepriaznivý účinok na blaho alebo zdravie matky alebo ciciaka, alebo pri odstavovaní o sedem dní skôr premiestniť ich do špecializovaného ustajnenia spĺňajúceho podmienky. m. Zabezpečiť, aby prasné prasnice a prasné prasničky boli ošetrené proti vonkajším parazitom a vnútorným parazitom a pri umiestňovaní do pôrodnej klietky boli dôkladne očistené. n. V týždni predpokladaného prasenia prasniciam a prasničkám poskytnúť vhodný materiál na výstavbu hniezda, ak to nevylučuje technológia ustajnenia. o. Zabezpečiť, aby zariadenia na chov prasničiek a prasníc chovaných v skupinách spĺňali požiadavky na voľnú plochu podlahy, povrch podlahy a požiadavky pre rozmery kotercov pre prasnice a prasničky počas obdobia začínajúceho štvrtým týždňom po pripustení a končiaceho jeden týždeň pred očakávaným prasením. Na farme s menej ako desiatimi prasnicami možno prasnice a prasničky počas tohto obdobia chovať v individuálnych boxoch, ak sa v nich dokážu jednoducho otočiť, a skupinové boxy nemusia spĺňať ustanovené požiadavky.

Oblasť	Hlavná otázka	Požiadavky a normy		Podmienky
Dobré životné podmienky zvierat	Dobré životné podmienky zvierat	PH 12	Minimálne normy na ochranu ošípaných	p. Zabezpečiť dostatočnú voľnú plochu za prasnicou alebo prasničkou pre ľahký prirodzený alebo asistovaný pôrod. q. Zabezpečiť vo voľnom ustajnení prasníc pôrodné boxy alebo zábrany ochraňujúce ciciaky. r. Zabezpečiť zodpovedajúce kŕmenie pre prasnice a prasničky chované v skupinách a vyhovujúce krmivo pre zasušené prasnice a prasničky. s. Zabezpečiť dostatočnú plochu podlahy koterca pre dospelého kanca. t. Zabezpečiť pre každé odstavča alebo chovnú ošípanú chovanú v skupine dostatočnú dostupnú voľnú plochu podlahy. u. Vykonávať len pracovné postupy plánované ako povolené zákroky, ktoré sa skončia porušením alebo stratou citlivej časti tela, z iných ako liečebných alebo diagnostických dôvodov alebo na označovanie ošípaných v súlade s príslušnými predpismi.
		PH 13	Ochrana zvierat chovaných na hospodárske účely	a. Zabezpečiť dostatočne početný personál s primeranými schopnosťami a vedomosťami, ktorý sa stará o zvieratá. b. Všetky zvieratá chovať v hospodárskych zariadeniach, v ktorých ich pohoda závisí od včasnej pozornosti ľudí, dôkladne ich kontrolovať najmenej raz denne a zvieratá chované v iných zariadeniach kontrolovať podobným spôsobom v intervaloch dostatočných na vylúčenie akéhokoľvek utrpenia. c. Zabezpečiť primerané stále osvetlenie alebo prenosné osvetlenie umožňujúce zvieratá kedykoľvek dôkladne skontrolovať. d. Zabezpečiť, aby každé zviera, ktoré sa javí ako choré alebo poranené, bolo bezodkladne vhodne ošetrené, a ak zviera na takú starostlivosť nereaguje, čo najskôr zabezpečiť veterinárnu pomoc, a ak je to potrebné a možné vzhľadom na používanú technológiu, aby choré alebo poranené zvieratá boli izolované vo vhodnom ustajnení. e. Dodržiavať povinnosť viesť záznamy o každom podanom liečive a o počte uhynutých zvierat zistených pri každej prehliadke. Tieto záznamy uchovávať počas troch rokov a zabezpečiť, aby boli dostupné na požiadanie zodpovedného orgánu. f. Zabezpečiť, aby voľnosť pohybu zvierat nebola obmedzovaná spôsobom, ktorý by im zapríčiňoval zbytočné utrpenie alebo poranenie. g. Zabezpečiť, aby materiály použité na výstavbu ustajnenia a príslušenstvo, s ktorým môžu prísť zvieratá do styku, neboli pre zvieratá škodlivé a dali sa dôkladne čistiť a dezinfikovať. h. Zabezpečiť, aby dvere a priechody boli také široké a vysoké, aby zvieratám pri prechádzaní nimi nespôsobovali poranenia, a ustajnenie a zariadenia na zabezpečenie zvierat boli zostrojené a udržiavané tak, aby na nich neboli ostré hrany alebo výčnelky, ktoré by mohli zvieratá poraniť. i. Zabezpečiť izoláciu, kúrenie a vetranie budovy tak, aby sa cirkulácia vzduchu, prašnosť, teplota, relatívna vlhkosť vzduchu a koncentrácia plynov udržovali na úrovni, ktorá nie je pre zvieratá škodlivá. j. Zabezpečiť vhodné a dostatočné prirodzené alebo umelé osvetlenie. k. Zabezpečiť poskytnutie ochrany proti nepriazni počasia, dravcom a zdravotným rizikám zvieratám, ktoré nie sú chované v budovách, a tam, kde je to možné a potrebné. l. Všetky automatizované alebo mechanické zariadenia dôležité pre zdravie a pohodu zvierat kontrolovať aspoň raz denne a udržiavať tak, aby bola zabezpečená pohoda zvierat. Ak sa v chove používa systém umelého vetrania, zabezpečiť vhodný záložný systém zaručujúci dostatočnú obnovu vzduchu potrebnú na zachovanie zdravia a pohody zvierat, pri poruche systému, aby poplašný systém chovateľa upozornil na poruchu, ktorý je potrebné pravidelne testovať.

Dobré životné podmienky zvierat	**Dobré životné podmienky zvierat**	**PH 13**	Ochrana zvierat chovaných na hospodárske účely	m. Zabezpečiť kŕmenie zvierat plnohodnotnou diétou alebo výživou primeranou ich veku a druhu v intervaloch podľa ich fyziologických potrieb a zabezpečiť, aby sa zvieratám neposkytlo také krmivo alebo tekutina v takej miere alebo s obsahom takých látok, ktoré by im mohli spôsobiť zbytočné utrpenie alebo ich poškodiť. n. Zabezpečiť všetkým zvieratám denne prístup k pitnej vode, vhodnému vodnému zdroju alebo zabezpečiť príjem vhodných tekutín iným spôsobom. o. Zabezpečiť, aby kŕmne zariadenia a napájacie zariadenia boli zhotovené a umiestnené tak, aby kontaminácia krmiva a vody a nežiaduci účinok súťaženia medzi zvieratami boli minimálne. p. Zabezpečiť, aby zvieratám neboli podávané iné látky okrem tých, ktoré sú podávané z liečebných alebo preventívnych dôvodov, alebo z dôvodov zootechnického ošetrenia podľa osobitného predpisu. q. Dodržiavať ustanovenia týkajúce sa vykonávania zákrokov na zvieratách porušujúcich neobnoviteľné časti organizmu podľa osobitného predpisu. r. Nevykonávať takú plemenitbu a nepoužívať také chovné postupy, ktoré spôsobujú alebo by mohli spôsobovať utrpenie alebo poranenie hociktorého zvieraťa.

***) Obzvlášť škodlivé látky**

Obzvlášť škodlivé látky sú látky vybrané hlavne na základe ich toxicity, rozložiteľnosti a bioakumulácie s výnimkou tých, ktoré sú biologicky neškodné alebo sa rýchlo menia na látky biologicky neškodné.

Skupina obzvlášť škodlivých látok:

1. Organohalogénové zlúčeniny a látky, ktoré môžu vytvárať takéto zlúčeniny vo vodnom prostredí
2. Organické zlúčeniny fosforu
3. Organické zlúčeniny cínu
4. Látky a prípravky alebo produkty ich rozkladu, ktoré majú dokázateľné karcinogénne alebo mutagénne vlastnosti alebo vlastnosti, ktoré môžu vo vodnom prostredí alebo prostredníctvom vodného prostredia ovplyvniť tvorbu steroidov štítnej žľazy alebo iné endokrinné funkcie
5. Ortuť a jej zlúčeniny
6. Kadmium a jeho zlúčeniny
7. Perzistentné minerálne oleje a uhľovodíky ropného pôvodu
8. Kyanidy
9. Perzistentné syntetické látky, ktoré môžu plávať na hladine, zostávať v suspenzii alebo klesať ku dnu a ktoré môžu zamedzovať akémukoľvek použitiu vôd

Škodlivé látky

Škodlivé látky sú jednotlivé látky a skupiny látok, ktoré majú škodlivý vplyv na vodné prostredie, ktorý však môže byť obmedzený na danú oblasť v závislosti od charakteru recipientu a miesta, v ktorom sa tieto látky vypúšťajú.

1. Polokovy, kovy a ich zlúčeniny
   1. Zinok
   2. Meď
   3. Nikel
   4. Chróm
   5. Olovo
   6. Selén
   7. Arzén
   8. Antimón
   9. Molybdén
   10. Titán
   11. Cín
   12. Bárium
   13. Berýlium
   14. Bór
   15. Urán
   16. Vanád
   17. Kobalt
   18. Tálium
   19. Telúr
   20. Striebro
2. Biocídy a ich deriváty, ktoré nie sú uvedené medzi obzvlášť škodlivými látkami a im príbuznými látkami
3. Látky, ktoré majú škodlivý vplyv na chuť alebo pach vody, a zlúčeniny spôsobujúce vznik takýchto látok vo vode
4. Toxické alebo perzistentné organické zlúčeniny kremíka a látky, ktoré môžu spôsobiť vznik takýchto látok vo vodách s výnimkou tých, ktoré sú biologicky neškodné alebo sa rýchlo vo vode menia na neškodné látky
5. Rozložiteľné minerálne oleje a uhľovodíky ropného pôvodu
6. Fluoridy
7. Látky, ktoré majú nepriaznivý vplyv na rovnováhu kyslíka vo vode (merané ako ukazovatele BSK5 a CHSK), a tie, ktoré môžu prispieť k eutrofizácii (predovšetkým zlúčeniny dusíka a fosforu)
8. Silážne šťavy, priemyselné a organické hnojivá a ich tekuté zložky.

PRÍLOHA Č. 3 KOEFICIENTY PRE VÝPOČET MNOŽSTVA DUSÍKA V KG NA KS A ROK

Počet chovaných hospodárskych zvierat				**Ročná produkcia dusíka v kg** (možno odpočítať straty dusíka do 30 % v chovoch s podstielkou a do 10 % bez podstielky)		**Predpokladaná potreba mesačnej skladovacej kapacity hospodárskych hnojív v m^3**					
						odkalizovaná maštaľ				hnojovica	
						maštaľný hnoj		močovka			
kategória zvierat			počet zvierat	koef.	kg	koef.	m^3	koef.	m^3	koef.	m^3
hovädzí dobytok	do šesť mesiacov veku		**ks**	12,8		0,21		0,058		0,22	
	od 6 mesiacov do 24 mesiacov veku		**ks**	57,7		0,83		0,26		0,98	
	nad 24 mesiacov veku	samčie pohlavie	**ks**	47,8		0,72		0,21		0,82	
		samičie pohlavie	**ks**	88,0		1,24		0,48		1,51	
ošípané	vo výkrme		**ks**	8,5		0,09		0,05		0,14	
	prasnice a kance		**ks**	20,6		0,22		0,16		0,34	
ovce	do 12 mesiacov veku		**ks**	3,1		0,025					
	nad 12 mesiacov	samčie pohlavie	**ks**	9,7		0,1					
		samičie pohlavie	**ks**	7,7		0,08					
kozy	do 12 mesiacov veku		**ks**	2,1		0,03					
	nad 12 mesiacov veku	samčie pohlavie	**ks**	5,2		0,075					
		samičie pohlavie	**ks**	3,9		0,06					
hrabavá hydina	nosnica		**ks**	1,1		0,004				0,005	
	morka plemená		**ks**	1,8		0,008				0,008	
	brojler		**ks**	0,4		0,002					
vodná hydina	plemená		**ks**	0,8		0,04					
	brojler		**ks**	0,3		0,001					
kone			**ks**	59,5		0,67		0,098			
iné (podľa vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 199/2008 Z. z., príloha č. 2)			**ks**								
			ks								
			ks								
Spolu:											

Poznámky

Poznámky

Poznámky

Vydal: Projektové služby, s.r.o., PROUNION a.s., RADELA s.r.o.
Redakčná úprava: kolektív PPA
Grafická úprava: Ing. Michal Strnál
Foto: Mgr. Rudolf Lendel, Ing. Michal Strnál
Tlač: Nikara

Spolufinancované EÚ

Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka:
Európa investujúca do vidieckych oblastí

PROGRAM ROZVOJA VIDIEKA SR 2007-2013

LEADER